

דצמבר 2018

קוראים יקרים

היערכות לקראת תום שנת המס 2018

לקראת תום שנת המס 2018 ערכנו עבורכם איגרת מידע, אשר נועדה לסייע בידכם בהיערכות נכונה לסיים שנת מס זו, וכן בהיערכות לקראת שנת 2019.

תכנון מס נכון, היינו, בחירה מתוך מספר חלופות עסקיות ומשפטיות, עשוי לסייע לכם להיערך בהתאם. וודאות תוצאות המס, יותר מבעבר, הינה מרכיב חשוב ביצירת אקלים נוח להשקעות ולהתפתחות כלכלית.

אנו שמחים לעדכן אתכם שהפירמה דורגה בין 36 המשרדים המובילים בישראל (מתוך כ-3,600), בדרוג משרדי רואי החשבון של גלובס 100 Dun's לשנת 2018.

רצינו גם לשתף אתכם שיותר ויותר משתמשים בשירותי חברות הייעוץ שלנו -

- **חשביסט** - שירותי חשבות וניהול כספים במיקור חוץ.
- **MoneyTime** - פתרונות מימון מתקדמים, הלוואות בערבות מדינה, גיוסי אשראי.
- **SmartPlan** - תוכניות עסקיות, הערכות שווי, בדיקות נאותות, עבודות כלכליות.

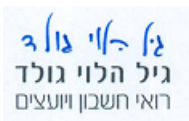
אנו עומדים לרשותכם בכל הסבר או מידע נוסף שיידרש.

מנהלי הפירמה ושותפיה ישמחו אם תצרו קשר גם בטלפון 03-6883132, או בדוא"ל:

איל- gil@gmcpa.co.il אלי- eli@gmcpa.co.il רועי- roee@gmcpa.co.il נופר- nufar@gmcpa.co.il

מעייין- maayan@gmcpa.co.il הגר- hagar@gmcpa.co.il אב- zeev@gmcpa.co.il יעל- yael@gmcpa.co.il

קריאה מהנה,

החברה מדורגת
בגלובס 100 Dun's

הפירמה

גיל הלוי גולד רואי חשבון ויועצים הינה פירמת ראיית חשבון וייעוץ עסקי, המדורגת בין 40 המשרדים המובילים בישראל בדירוג משרדי רואי החשבון של Dun's100 וגלובס לשנת 2016.

תפיסה עסקית ושירותית

תפיסתנו העסקית הינה מתן ערך מוסף למימוש הפוטנציאל העסקי ויצירת פריצת דרך ללקוחותינו, באמצעות שירות מקצועי, התאמה אישית ובניית יחסים ארוכי טווח.

בפועל, כל לקוח מטופל באופן אישי על ידי אחד משותפי הפירמה, אשר מתייעץ, מעת לעת ולפי העניין, עם שאר השותפים בנושאים הקשורים לתחום מומחיותם או לשם קבלת חוות דעת נוספת בעניינו של אותו לקוח.

שירותי הקבוצה

הפירמה וחברות הייעוץ שלה מעניקות מטריית שירותים מקיפה, כיחידה פרטנית או בצורה משולבת, בהתאם לצרכי הלקוח ולמידותיו, בין היתר כלהלן:

חשביט
חשבות ונהול כספים במיקור חוץ
✓ ניהול תזרים מזומנים
✓ הפקת דוחות ניהוליים
✓ תמחור וניתוח רווחיות
✓ ניהול פעילות מול הבנקים

גיל הלוי גולד
שירותי ראיית חשבון מקיפים
✓ ביקורת וסקירת דוחות כספיים
✓ ייעוץ ותכנון מס לתאגידים ויחידים
✓ הנה"ח ושכר חברות ועצמאים
✓ גישור ובוררות עסקית

MoneyTime
פתרונות מימון לעסקים
✓ קרנות בערבות מדינה
✓ גיוס אשראי בנקאי
✓ קרנות ייחודיות
✓ תמריצים ממשלתיים

SmartPlan
פתרונות כלכליים ועסקיים
✓ תוכניות עסקיות
✓ הערכות שווי
✓ בדיקות נאותות
✓ תחשיבים כלכליים וחוות דעת

תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	<u>נושא</u>
1-2	הקדמה
3-4	תוכן עניינים
פרק 1 הכרה בהוצאות מסוימות בשנת המס	
5	כיבוד ואירוח
6	מתנות
6	הוצאות אש"ל
7-8	הוצאות נסיעה לחו"ל
9-13	הוצאות אחזקת רכב
13	תרומות למוסד ציבורי
14	הוצאות ביגוד
14	הוצאות לינה וארוחת בוקר
15	הוצאות בשל שיחות טלפון ממקום מגורים
15	הוצאות רדיו טלפון נייד

מטרת איגרת זו הינה להביא לידיעתכם מידע פסיקלי מעודכן בנושאי מס שונים. לפיכך, אין ליישם את המידע האמור באיגרת מבלי לקבל ייעוץ מקצועי מתאים.

עמוד

נושא

<u>עמוד</u>		<u>נושא</u>
	מיסוי יחיד	פרק 2
16-24 כללי	
25-28 הפקדות סוציאליות	
29-31 ניכויים אישיים נוספים	
32-34 זיכויים אישיים נוספים	
34 הפרשות ותקררות לפיצויים, לקצבה ולמענק פרישה	
35 פטור ממס על השכרת דירות למגורים	
35 הוצאות מחקר ופיתוח	
36-37 חידושים בחוק הביטוח הלאומי	
38 ניכוי הוצאות השגחה על ילדים	
	מיסוי חברות	פרק 3
39 הכנסות ושיעורי מס חברות	
40 הוצאות / הפסדים	
40 תשלומי מס ובעלי שליטה	
41-42 דמי ניהול	
43-44 יחיד (עצמאי) או חברה בע"מ	
	סוגיות מיסוי מיוחדות ועדכוני חקיקה	פרק 4
45 דיווח מקוון ומפורט למע"מ מס הכנסה שלילי	
46 חישוב מאוחד ונפרד לבני זוג	
47 בסיס דיווח (מזומן או מצטבר)	
48 קיזוז הפסדים	
49-51 מהפיכה בחוק מיסוי מקרקעין חברה נשלטת	
52 מחירי העברה	
53 רכישת חברה בהפסדים אימוץ תקינה בינלאומית IFRS	
54 חוק עידוד השקעות הון עלויות אתרי אינטרנט	
55 הגשת דו"ח באופן מקוון חוק האנגלים	
56 שמירה על פנקסי חשבונות הוראות ניהול ספרים	
57-62	מיסוי רווחים הנובעים משוק ההון	פרק 5
63-64	מפקד מלאי וספירת קופה ליום 31 בדצמבר 2018	פרק 6

פרק מספר 1

הכרה בהוצאות מסוימות בשנת המס 2018

ככלל, סעיף 17 רישא לפקודת מס הכנסה קובע כי רק הוצאה שהוצאה כולה בייצור ההכנסה, בשנת המס, מותרת בניכוי. הוצאה מעורבת מותרת במקרים שניתן להפריד, באופן ברור, בין ההוצאה המותרת לבין ההוצאה שאינה מותרת.

עם זאת, הוראות החוק מגבילות ניכוי הוצאות מסוימות בעת חישוב ההכנסה החייבת, על פי רוב, באמצעות סכומי "תקרה" שיתרו בניכוי. באיגרת מובאים הנתונים הנדרשים לצורך עריכת חישוב סכומי ניכוי "הוצאות מסוימות" לתיאום בשנת המס 2018, כלהלן:

1. כיבוד ואירוח

א. כיבוד במקום העסק

הוצאות לכיבוד קל (שתייה קרה או חמה, עוגיות וכיוצא באלה) במקום העיסוק (מקום בו מנהל הנישום דרך קבע את עיסוקו) של הנישום, יותרו בניכוי בשיעור של 80% מסך הוצאות אלו.

בהתאם לחוזר מס הכנסה משנת 2018, הגדרת "כיבוד קל" תכלול גם פירות וירקות העונה.

עם זאת, לפקיד השומה עומדת הסמכות לא להתיר את הוצאות הכיבוד, כולן או חלקן, אם הן נראות לו מופרזות, כמו למשל ביחס למחזור או לעומת הוצאות דומות בעבר.

ב. אירוח במסעדות

לא מותר בניכוי - פרט לאירוח אורחים מחו"ל (ראה סעיף ג' להלן).

ג. אירוח אורחים מחו"ל

ההוצאות מותרות בניכוי ללא תקרה (הן ארוחות במסעדות והן ארוחות במקום העסק) אם הן סבירות ונוהל לגביהן רישום נדרש (שם האורח וארץ מוצאו, מספר ימי האירוח, נסיבות האירוח וכו'). הוצאות בשל לינה, הוצאות טיסה, נסיעות בארץ ואחרות תותרנה אף הן בניכוי, בכפוף לצרף קבלות המפרטות את ההוצאות האמורות.

2. מתנות

א. מתנות לספקים ולקוחות בשל קשר עסקי

- אם המתנה ניתנה בישראל - עד 210 ש"ח לאדם בשנה.
- אם המתנה ניתנה בחו"ל - עד 15 דולר לאדם בשנה (עפ"י השער היציג של דולר ארה"ב ליום ההוצאה). התרת ההוצאה מותנית ברישום פרטי זיהוי המקבל, המקום בו ניתנה המתנה ובהצגת קבלות.

ב. מתנות לעובדים

מתנה בסכום סביר שנותן מעביד לעובד, לרגל אירוע אישי בלבד (חתונה, לידת ילד, בר-מצווה וכו'), לא תיחשב לעובד כהכנסת עבודה. מנגד ההוצאה תוכר למעביד עד סך של 210 ש"ח (כמו מתנות לספקים ולקוחות).

תלושי חג או כל מתנה אחרת, הניתנים לעובד בחגים ובכלל, מהווים הכנסת עבודה בידו, אותה יש לזקוף בתלוש השכר (עם או בלי גילום).

3. הוצאות אש"ל

א. הוצאות אש"ל בארץ

החל מה-1/1/2011 התווספו הוצאות האש"ל לרשימת ההוצאות האסורות בניכוי (סעי' 32 לפקודה). בנוסף, בדצמבר 2010 פורסמה תקנה המבטלת, החל מה-1/1/2011 תקנה ישנה שהתירה, בכפוף לתנאים ומגבלות מסוימות, הוצאות אש"ל. בכך, נחסמה למעשה האפשרות לתבוע ניכוי הוצאות בגין ארוחות ואש"ל, גם אם אלה נוצרו מסיבות עסקיות והיו הכרחיות לייצור הכנסה.

באשר לניכוי הוצאות לינה וארוחת בוקר - ראו בסעיף 9 בעמוד 15.

ב. הוצאות שהייה בארץ לעובד המוזמן מחו"ל

מומחה חוץ זכאי לנכות בגין התקופה ששהה בישראל (עד 12 חודשים), הוצאות שהייה הכוללות לינה או דמי שכירות בעד דירה ששכר בישראל (המותרות בניכוי ללא תקרה), וכן הוצאות בגין ארוחות, המותרות בתקרה של 330 ש"ח ליממה. הוצאות הטיסה, תותרנה למעביד מלוא הוצאות הטיסה (הלוך ושוב) כנגד הצגת מסמכים נאותים.

מיותר לציין, כי בתקופה של 12 החודשים, תושב החוץ לא יהיה זכאי לנקודות הזיכוי שמקבל תושב ישראל.

4. הוצאות נסיעה עסקיות ואש"ל בחו"ל

ההוצאה תותר בניכוי אם הנסיעה והשהייה היו הכרחיות לייצור ההכנסה.

תקרת הוצאות המותרות בניכוי בשנת המס 2018, הינה כלהלן:

א. הוצאות טיסה

הוצאה עבור כרטיס במחלקת תיירים או עסקים - תותר במלואה.

הוצאה עבור כרטיס במחלקה ראשונה - תותר עד לגובה מחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה.

ב. הוצאות לינה (מותנה בהצגת קבלות)

• בנסיעה אשר כללה עד 90 לינות

עבור 7 הלינות הראשונות -

- הוצאות בפועל תותרנה בניכוי, עד לתקרה של 278 דולר ללינה.

עבור שאר הלינות בתקופה הנ"ל -

- אם מחיר כל לינה לא עלה על 122 דולר, תותר בניכוי כל ההוצאה.

- אם ההוצאה עלתה על 122 דולר, יותר בניכוי סכום בגובה 75% מההוצאה, אך לא פחות מ-122 דולר ולא יותר מ-208 דולר ללינה.

• בנסיעה אשר כללה יותר מ-90 לינות

תותרנה בניכוי ההוצאות לפי קבלות, אך לא יותר מ-122 דולר ללינה עבור כל הלינות.

לעניין זה נציין כי שתי נסיעות או יותר, שלא הייתה ביניהן שהייה רצופה בישראל של 14 יום לפחות, תיחשבנה כנסיעה אחת (נראה כי ימי השהייה בארץ לא יובאו בחשבון מספר הלינות).

- ג. **הוצאות אש"ל / שהייה (אין צורך בהצגת קבלות)**
אם נדרשו הוצאות לינה - 78 דולר לכל יום שהייה.
אם לא נדרשו הוצאות לינה - 128 דולר לכל יום שהייה.

- ד. **הוצאות בגין שכירת רכב**
הסכום שיותר בניכוי יהיה הסכום שהוצא בפועל בגין שכירת רכב, לפי קבלות, אך לא יותר מ-61 דולר ליום. לפי עמדת רשות המיסים הסכום הנ"ל כולל את **כל ההוצאות הקשורות ברכב**, לרבות דלק, שירותים וכל הוצאה אחרת.

- ה. **הוצאות בשל חינוך ילדים**
הוצאות לחינוך ילדים בשל שהייה בחו"ל בתקופה רצופה העולה על 10 חודשים יותר בניכוי (גם בשל תקופת 10 החודשים הראשונים), בשל ילדים שטרם מלאו להם 18 שנה בשנת המס, בסכום שלא יעלה על 696 דולר לחודש לכל ילד. מנהל רשות המסים רשאי להגדיל את הסכום האמור בהתחשב במקום המגורים ובתנאי הלימוד.

- ו. **הוצאות עסקיות אחרות**
הוצאות עסקיות אחרות שהוצאו בחו"ל כגון: טלפונים, אירוח ספקים או לקוחות וכיו"ב (כנגד קבלות) מותרות בניכוי ללא כל הגבלה.

- ז. **שינוי סכומים ועדכונם**
רשות המסים קבעה רשימה סגורה של מדינות בהן סכום הוצאות הלינה והשהייה שיותר בניכוי, יוגדל ב-25% מעבר לסכומים הנקובים לעיל.

רשימת המדינות כוללת את -
אוסטרליה, אוסטריה, איטליה, איסלנד, אירלנד, אנגולה, בלגיה, בריטניה, גרמניה, דובאי, דנמרק, הולנד, הונג קונג, טיוואן, יוון, יפן, לוקסמבורג, נורווגיה, ספרד, עומאן, פינלנד, צרפת, קטאר, קוריאה, קמרון, קנדה, שבדיה ושוויץ.

5. הוצאות אחזקת רכב

הוצאות אחזקת רכב⁽¹⁾ (קבועות ומשתנות), ללא הבחנה בין רכב⁽²⁾ פרטי ומסחרי, תותרנה בניכוי, **כגבנה** מבין השניים:

א. סך ההוצאות לאחזקת רכב, בניכוי שווי השימוש ברכב

או

ב. 45% מסך ההוצאות

הגדרות וביאורים

1. "הוצאות אחזקת רכב" - הוצאות ששולמו בשנת המס בשל רישוי הרכב, ביטוח חובה, ביטוח מקיף, דמי השכירות בעד השימוש בו, דלק, שמנים, תיקונים ופחת, לרבות - הוצאות חניה שאינן במקום העיסוק הקבוע (מקום בו מנהל הנישום את עסקיו באורח קבוע).

2. "רכב" - אופנוע שסיווגו L3 (שהספקו גבוה מ-33 כ"ס), רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו-שימושי, רכב שמשרד הרישוי סיווג אותו כמסחרי, **למעט רכב תפעולי**, ובתנאי שמשקלו הכולל המותר אינו עולה על 3,500 ק"ג.

"רכב תפעולי" אינו נכנס לתחולת תקנות אלו (כלומר הוצאות בגינו יותרו במלואן) והוא מוגדר כאחד מאלה:

(א) רכב ביטחון, כהגדרתו בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, המשמש לפעילות מבצעית או ביטחונית בלבד.

(ב) הרכב לא הועמד לרשות עובד כלשהו של המעביד, הוא משמש רק לצורכי המעביד או בעל העסק, לפי העניין, מקום העיסוק של המעביד או בעל העסק **אינו בבית מגוריו** ובתום שעות העבודה הרכב **אינו יוצא מחוץ למקום העיסוק** (הדגשות שלנו).

3. **תנאים נוספים להתרת הוצאות רכב** - הוצאות אחזקת רכב תותרנה בניכוי אם בוצע רישום מספר הקילומטרים במד האוץ לגבי כל כלי רכב בנפרד, בתחילת השנה ובסופה.

שינוי שיטת שווי שימוש ברכב

על פי פקודת מס הכנסה, שווי השימוש ברכב צמוד המקבל עובד שכיר ממעבידו, מהווה הכנסת עבודה בידי העובד, וכמובן שהוא צריך לשלם מס עבור הכנסה זו.

משנת 2010, במקום סכומים קבועים לפי 7 קבוצות מחיר, יחושב שווי השימוש כאחוז ממחיר המחירון של הרכב. השיטה החדשה תחול על כלי רכב שיירשמו לראשונה החל מה-1/1/2010, ואילו על כלי רכב קיימים וכלי רכב שנרשמו עד סוף שנת 2009 תמשיך לחול שיטת קבוצות המחיר.

שווי השימוש החודשי שנקבע לשנת 2018 הוא בשיעור של 2.48% ממחיר הרכב לצרכן (עד לתקרה של 501,540 ש"ח).

כמו כן, כחלק מהוראת שעה החל מ-1 בינואר 2016, ניתנה הקלה ולפיה משנת המס 2010 תבוצע הפחתה בזקיפת שווי השימוש, בסך 500 ש"ח לחודש, לכלי רכב היברידיים ללא קשר למועד הרישום שלהם לראשונה (כלומר הן לרכב היברידי קיים והן לרכב היברידי שיירשם מה-1/1/2010 ואילך).

לרכב היברידי הנטען מרשת החשמל (פלאג-אין) ולרכב חשמלי ניתנת הנחה בסך 990 ש"ח (נכון לשנת 2018).

השוואה בין זקיפת שווי השימוש, בשנת 2018:

שווי שימוש ליניארי (2.48%) (השיטה החדשה)	שווי שימוש לפי קבוצות (השיטה הישנה)	קבוצת מחיר	מחיר (דגם שכוח)
2,232	2,710	1	90,000
2,430	2,930	2	98,000
2,480	2,930	2	100,000
2,728	2,930	2	110,000
2,926	3,770	3	118,000
2,976	3,770	3	120,000
3,224	3,770	3	130,000
3,472	4,530	4	140,000
3,968	6,260	5	160,000
4,340	6,260	5	175,000
6,200	8,120	6	250,000
7,440	10,440	7	300,000
910			אופנוע L3

סוגיות, הערות ודגשים נוספים

א. פסק דין חדשני (עיריית נהריה) בעניין הכרה בהוצאות רכב

עיריית נהריה נתבעה לשלם הוצאות עודפות בשל כלי רכב שאינם מוגדרים בפקודת התעבורה כרכבי עבודה, וטענה כי אינה עושה כלל שימוש פרטי בכלי רכב אלו. השופטת קבעה כי הגבלת ההוצאה חלה רק על הוצאה מעורבת (פרטית ועסקית), ומכאן שהתקנות לא אמורות לחול על הוצאה עסקית בלבד.

השופטת הוסיפה כי אם מדובר בהוצאה עסקית, אין מדובר בחזקה חלוטה ואין מניעה כי הנישום יוכיח כי אותם רכיבים המאפיינים 'רכב תפעולי' או 'רכב עבודה' חלים בפועל על כלי הרכב אשר במחלוקת. לדעתנו, מסקנת השופטת היא כי המבחן להתרת ניכוי הוצאות הרכב צריך להיות **מבחן תכליתי ועל פי השימוש בפועל**.

ב. ועוד קצת חדשות על שווי שימוש !!!

ואכן, בשנים האחרונות חברות הייטק ואחרות משתמשות יותר ויותר במערכות המשלבות טכנולוגיות GPS וסולולר על מנת לנהל יומן רכב ממוחשב. היומן מודד למעשה את שיעור הנסיעות העסקיות של עובד לעומת נסיעותיו הפרטיות. כך, לכאורה, ניתן לזקוף להכנסת העובד שווי נמוך יותר ולחסוך סכומים משמעותיים.

ביולי 2012 פרסמה רשות המסים החלטת מיסוי ולפיה היא **מתנגדת** כי שווי השימוש לצרכי מס לרכבי העבודה של טכנאי שירות מעליות ייקבע בהתאם למספר הקילומטרים הפרטי שייסע כל טכנאי בחודש. הטכנאים טענו כי מאחר ויותר מ-75% מהשימוש ברכב (בהתאם לחישוב קילומטרים) הוא למטרת עבודה ולצרכי מתן שירות, יש לקבוע את שווי השימוש הפרטי ברכב על פי חישוב פרטני של כל עובד בנפרד, בהתאם לחלק היחסי מסך העלות הכוללת של השימוש ברכב.

בהחלטת המיסוי נקבע כי יש לדחות את הבקשה, ויש לחייב את הטכנאים בשווי שימוש ברכב לפי התקנות הרגילות ובהתאם לרכב שהוצמד לעובד.

לאחרונה פירסמה רשות מסים הנחיה בדבר שימוש העובד ב"**רכבי מאגר**" לאור הסכם פשרה בתביעה שהוגשה על ידי רפא"ל נגדה. לפי ההנחיה, אם מתקיימים תנאים מסוימים, ניתן אולי לזקוף שווי יחסי לעובד ולא באופן מלא.

עם זאת, בינואר 2016 פרסמה רשות המסים הבהרה ולפיה השימוש בתוכנות אלו אינו תואם את הוראות החוק.

ג. הוצאות חניה שלא במקום העיסוק הקבוע

הוצאות חניה שלא במקום העיסוק הקבוע של העסק, שהוצאו בייצור הכנסה, **תתווספנה** ל"הוצאות אחזקת רכב" ותותרנה בניכוי על פי התקנות. הוצאות חניה במקום העיסוק הקבוע או בסמוך לו, תותרנה בדרך כלל במלואן (אם מדובר בתשלום על בסיס קבוע ולא לפי שעות חניה בפועל).

רשות המסים אינה רואה במקום החניה המעניק מעביד לעובדו כטובת הנאה המחייבת זקיפת שווי לעובד, אם החניה היא בשטח בבעלות המעביד או בשטח המושכר לצרכי חניה בתשלום גלובאלי, קבוע מראש ושאינו מושפע מזמן החניה.

החזר הוצאות חניה, בניגוד למקום חניה המסופק לעובד על ידי מעבידו, עשוי להיות ממוסה כטובת הנאה בידי העובד.

ד. רישום רכב חברה במשרד הרישוי

עד כה היה מקובל לרשום במשרד הרישוי רכב אשר בבעלות תאגיד (נרכש בכספי התאגיד ורשום בספריו) על שם הנהג המשתמש בו (בעלי מניות ומנהלים ואחרים).

בספטמבר 2007 פורסמה הנחיה המבטלת את ההקלה הקיימת ולפיה, החל ממועד זה, כלי רכב לא ייחשב בבעלות התאגיד (וכתוצאה מכך לא יוכרו מן הסתם הוצאות הרכב), אם אינו רשום על שם התאגיד במשרד הרישוי.

לדעתנו, הנחיה זו בעייתית ואינה תואמת את דיני הקניין. חיזוק לעמדה זו ניתן למצוא בפס"ד **מעדני רט** מיולי 2009 ולפיו "שאלת רישום המכליות שלא על שם הבעלים אינה צריכה לגרוע מבעלותם לצרכי מס בהקשר להכנסות המופקות מהן".

נציין גם כי לשכת רואי החשבון סבורה כי הנחיה זו שגויה ובאפריל 2008 אף פרסמה נייר עמדה, הכולל חוות דעת משפטית מקיפה התומכת בעמדתה.

ה. אי ניכוי מע"מ תשומות ברכישת רכב פרטי או מסחרי עד 3,500 ק"ג

לא ניתן לנכות מס תשומות בעת רכישת רכב כהגדרתו בתקנות מס ערך מוסף. האמור חל על כל סוגי הרכב, פרטי ומסחרי עד 3,500 ק"ג. מאחר ולא ניתן לנכות את מרכיב המע"מ כאמור, מוצע לרשום את הרכב בספרים בתוספת מרכיב המע"מ וכך להגדיל את הפחת השנתי בגין הרכב.

1. שיעורי הפחת על כלי רכב

במאי 2010 פורסמו תקנות מס הכנסה (פחת) (תיקון), התש"ע-2010 ובמסגרתן הוגדלו שיעורי הפחת על כלי רכב, כלהלן:

1) מוניות (רכב מסוג M), רכב היברידי מסוג N2 או N3, וכן רכב להוראת נהיגה (מסוג M, N, O, L או T) - 25%.

2) אוטובוס ציבורי, רכב סויר או רכב מדברי (מסוג M), רכב להשכרה מסוג M1 או N1, וכן כלי רכב אחרים שסיווגם M2, M3, N3 או T - 20%.

3) כלי רכב אחרים שסיווגם M1, N1, L או O - 15%.

תיקון שיעורי הפחת יחול מתחילת שנת 2009 בגין כלי רכב שנרשמו לראשונה החל מיום 1/7/2009.

6. תרומות למוסדות ציבור עפ"י סעיף 46(א) לפקודה

יחיד שתרם בשנת מס מסוימת לקרן לאומית או למוסד ציבורי, יקבל זיכוי מהמס שהוא חייב בסכום השווה ל-35% מסך התרומה. חברה תקבל זיכוי ממס בסכום השווה לשיעור מס החברות (23% בשנת 2018) כשהוא מוכפל בסכום התרומה.

הסכומים המתואמים לשנת המס 2018:

- סכום התרומות המזערי שבשלו יינתן זיכוי - 180 ש"ח.
- סכום התרומות המרבי - 9,211,000 ש"ח (9,295,000 ש"ח ב-2017) או 30% מההכנסה החייבת, לפי הנמוך (קיימות הגבלות נוספות אם תובעים גם זיכוי בשל הוצאות מחקר ופיתוח).

הערות ודגשים

- ניתן להשתמש בזיכוי מס שלא מומש בשנה מסוימת (בשל המגבלה לתקרת זיכוי שנתית), במהלך שלוש שנות המס הבאות, כך שהזיכוי שיינתן, בכל שנה, יהיה הסכום הכולל של התרומות עד גובה התקרה השנתית.
- תביעת הזיכוי לצרכי מס מותנית בהצגת קבלות מקוריות, כשעליהן מצוינת מפורשות המילה "תרומה", שם התורם, וכן שהמוסד המקבל הוכר על ידי רשות המסים לעניין תרומות על פי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.

7. הוצאות ביגוד

הוצאות שהוציא הנישום לרכישת ביגוד (כולל נעליים) בעבורו או בעבור עובדו, שנועד לשמש לצרכי עבודה ומתקיים בו אחד מאלה:
א. ניתן לזהות את הביגוד כשייך לעסק (למשל, לוגו החברה מוטבע על הבגד).
ב. קיימת חובה חוקית ללבוש את אותו ביגוד.

ההוצאות תותרנה בניכוי בשיעורים ובתנאים כלהלן:

- א. **כל ההוצאה** - אם לא ניתן להשתמש בביגוד לשימוש פרטי (כגון: סרבול טיסה, חלוק אחיות, גלימת עורכי דין, קסדה וכיו"ב).
- ב. **80% מההוצאה** - במקרה בו מדובר בביגוד שניתן לשימוש גם שלא לצרכי עבודה (כדוגמת חליפת מדים ייצוגית להופעת עורכי דין בבימ"ש או חליפת מדים ייצוגית - אף אם סמל העסק מוטבע בה).

נדגיש כי כאשר מעביד מממן עבור עובדיו ביגוד שאינו משמש לצרכי עבודה, ייחשב הדבר כטובת הנאה ששווייה ייזקף להכנסת העובד ויחולו כל הכללים החלים על משכורת.

8. הוצאות לינה וארוחת בוקר

א. הוצאות לינה בישראל או באזור, במרחק העולה על **100 ק"מ ממקום העיסוק הקבוע או ממקום המגורים**, יותרו כלהלן:

- לינה שעלותה נמוכה מ-122 דולר - תותרנה כל ההוצאות.
 - לינה שעלותה גבוהה מ-122 דולר - תותרנה 75% מההוצאות בלבד, אך לא פחות מ-122 דולר ולא יותר מ-208 דולר.
- ההוצאות תותרנה בשקלים חדשים לפי השער היציג של הדולר.

ב. הוצאות לינה במרחק של פחות מ-100 ק"מ ממקום העיסוק הקבוע או מקום המגורים לא תותרנה בניכוי כלל, אלא אם הנישום הוכיח שהלינה היתה הכרחית לייצור הכנסתו.

ג. הוצאות ארוחת בוקר, הכלולות במחיר הלינה, תותרנה בניכוי והן תיחשבנה כחלק מעלות הלינה.

ד. נציין כי הוצאות לינה בבית מלון במסגרת השתתפות בכנס מקצועי בתחום עיסוקו, **לא יותרו בניכוי**, לגביהן תחולנה הוראות הרישא לסעיף 17 לפקודה.

9. הוצאות בשל שיחות טלפון (שאינו נייד) למי שעיקר עיסוקו מביתו

הוצאות בשל החזקת טלפון ממקום מגוריו של בעל עסק או של בעל שליטה בחברה תותרנה בניכוי, אם מקום המגורים משמש את עיקר עיסוקו או משלח ידו של הנישום. במקרה זה ההוצאות שיותרו הינן כלהלן:

- א. אם ההוצאות לא עלו על 23,600 ש"ח לשנה - יותרו בניכוי 80% מההוצאות או חלק מההוצאות העולה על 2,400 ש"ח, כנמוך.
- ב. אם ההוצאות עלו על 23,600 ש"ח לשנה - יותרו בניכוי חלק ההוצאות העולה על 4,700 ש"ח בלבד.

10. הוצאות טלפון נייד

- א. ההוצאות המשמשות בייצור הכנסה, על בסיס שנתי, יותרו בניכוי מעל סכום של 1,260 ש"ח בשנה (105 ש"ח בחודש), או מחצית מההוצאות, כגבוה.
- ב. הוצאות מעביד בשל טלפון נייד שהועמד לרשות עובדו ואשר בגין נזקף שווי לעובד, יותרו בניכוי במלואן.
- ג. לעניין מע"מ, נקבע שעוסק רשאי לנכות שני שלישים ממס התשומות בגין רכישת טלפון נייד והשימוש השוטף בו, או אחוז גבוה יותר, אם ניתן לקבוע במדויק את שיעור השימוש היחסי לצרכי העסק (למשל לפי פירוט השיחות).

הערות ודגשים:

1. לאור ירידת המחירים המשמעותית במחירי הניידים לאחרונה, יתכן והשווי כיום נמוך בצורה ניכרת מהשווי שנזקף עד כה. אנו ממליצים למעסיקים לבחון את גובה ההוצאה החודשית המעודכנת עבור הניידים שהועמדו לרשות עובדיהם, ולזקוף בהתאם את השווי הנכון. בדיקה פשוטה יחסית עשויה למנוע פגיעה בעובדים וחשיפת מעסיקים בעתיד לתביעות מצד עובדים, בשל מיסוי שלא לצורך.
2. לא יחושב ויזקף שווי שימוש בשל רדיו טלפון נייד שניתן להתקשר ממנו אל מקום העבודה בלבד.
3. אם העובד משתתף בהוצאות הטלפון הנייד בסכום של 105 ש"ח או יותר, לא יזקף לו כל שווי בגין הטלפון הנייד.
4. החזר הוצאות רדיו טלפון נייד לעובד בשל מכשיר הנמצא בבעלות העובד, יחשב כהכנסת עבודה.
5. כשעובד מחזיק יותר ממכשיר אחד, המעביד יכול לחייב את העובד בשווי שימוש נפרד עבור כל מכשיר, או, לחייב את העובד בשווי שימוש בשל מכשיר אחד ולנכות את ההוצאות בשל כל מכשיר נוסף על פי הסכמים לעיל.
6. יובהר כי על הכנסה זו יחושבו דמי ביטוח לאומי ומס בריאות.

פרק מספר 2

מיסוי יחיד

1. כללי

א. מי חייב להגיש דוח למס הכנסה

מבוא

ככלל, קיימת בישראל, מכוח סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, חובת דיווח כללית להגשת דוח לרשויות המס. לכאורה כל תושב המוגדר כ"תושב ישראלי" חייב בהגשת דוח, אולם תקנות מס הכנסה שהותקנו לשם כך (להלן-תקנות הפטור), פוטרות רבים מתושבי ישראל מחובה זו.

להלן סוגי הכנסות שבגינן הנישום פטור מהגשת הדוח:

1. הכנסה ממשכורת ו/או קצבה (שנוכה מהן מלוא המס) שסכומן לא עלה על 641,000 ש"ח.
2. דמי שכירות מדירת מגורים ששולם בגינם מס בשיעור של 10%, במהלך השנה כולה.
3. הכנסת חוץ (הכנסה שהופקה או נצמחה מחוץ לישראל) שסכומה לא עלה על 334,000 ש"ח, ששולמה בגינה מקדמת מס במסגרת דיווח מקוצר על הכנסות שהופקו או נצמחו בחו"ל.
4. קצבת חוץ של עולה חדש, אם היא פטורה ממס בישראל, וסכומה לא עלה על 334,000 ש"ח.
5. הכנסה מריבית בישראל, המשתלמת על הפקדות בתוכנית חיסכון, פיקדון בנקאי, קופת-גמל, אג"ח נסחר בבורסה בישראל וכיו"ב, אשר שיעור המס החל עליה הוא 15% או 25%, לפי העניין, ואשר נוכה ממנה מלוא המס במקור (ע"י המשלם), וסכומה הכולל לא עלה על 638,000 ש"ח.
6. הכנסה ממכירת ניירות ערך סחירים בבורסה בישראל, ממנה נוכה מלוא המס במקור, וסכומה לא עלה על 810,720 ש"ח.
7. הכנסה אחרת אשר נוכה ממנה מלוא המס לפי הוראות הפקודה, או בשיעור 30% לפחות אם אישר זאת פקיד השומה, וסכומה לא עלה על 334,000 ש"ח.

למרות האמור לעיל הנישומים הבאים יהיו חייבים בהגשת הדוח:

1. בעלי שליטה בתאגידים.
2. בני זוג שלשניהם הכנסות, ושאינם רשאים לתבוע חישוב נפרד.
3. בעלי הכנסות שחישוב המס מתבצע ע"פ הסדרי פריסה למספר שנים.
4. בעלי הכנסות שכר כספורטאים.
5. מי שחייב היה בהגשת דוח בשנת המס הקודמת.
6. המחזיק, במהלך השנה, בחברות תושבות חוץ שאינן נסחרות בבורסה, או בנכסים אחרים בחו"ל, ששוויים הכולל עולה על 1,856,000 ש"ח.
7. המחזיק בחשבונות בבנקים בחו"ל, והיקף נכסיו בחו"ל עולה על 1,856,000 ש"ח.
8. מי שיצר, במהלך השנה, נאמנות או שהקנה לנאמן נכס או הכנסה מנכס.
9. נהנה בנאמנות תושב ישראל שמלאו לו 25 שנים, בדבר היותו נהנה, אלא אם כן הוא לא ידע שהוא נהנה, ובלבד ששווי נכסיו הנאמנות בסוף שנת המס אינו פוחת מחצי מיליון ש"ח.
10. יחיד הטוען שאינו תושב ישראל למרות שהתקיימה בו חזקת הימים בהגדרת "תושב ישראל" לעניין ימי שהות מינימליים בישראל.
11. יחיד שהעביר במשך 12 חודשים כספים אל מחוץ לישראל בסכום העולה על חצי מיליון ש"ח.
12. כל אדם שפקיד השומה דרש זאת ממנו ואפילו אינו חייב בהגשת דוח לפי כל הפסקאות לעיל.

הערות ודגשים

1. יחיד תושב חוץ, שיש לו הכנסות בישראל, יהיה פטור מהגשת דוח לרשויות המס בישראל, בהתקיים תנאים מסוימים, אם מהכנסותיו החייבות במס בישראל נוכה מלוא המס. אם מדובר בהכנסות מעסק או משלח יד, תושב החוץ פטור מהגשת דוח אם פעילותו העסקית נמשכה פחות מ-180 יום.
2. המחוקק השאיר בידי פקיד השומה את הזכות לחייב יחיד פלוני בהגשת דוחות, וזאת אף אם הוא נכנס לגדר תחומי הפטור מהגשה שלעיל.

ב. שיעורי המס

שיעורי המס בשנת המס 2018 מהכנסות מיגיעה אישית, נעים בין 10% ל-47%. שיעור המס ההתחלתי, החל על הכנסות שאינן מיגיעה אישית, הינו 31%. לעניין זה נקבע כי:

- הכנסה מדמי שכירות בידי אדם או בידי מי שהיה בן זוגו בעת פטירתו, מהשכרת נכס ששימש בידי להפקת הכנסה מיגיעה אישית מעסק או ממשלח יד, במשך 10 שנים לפחות לפני תחילת ההשכרה, תיחשב כהכנסה מיגיעה אישית.
- שיעורי המס ההתחלתיים בשנת 2018 של 10%, 14% ו-20% יחולו גם על הכנסה חייבת שאינה מיגיעה אישית (דמי שכירות, רווחי הון ושבח, ריבית וכדומה) בידי מי שמלאו לו 60 שנים בשנת המס.

ג. בסיס המס - הכללתן של הכנסות שמקורן מחוץ לישראל

בגדר ההכנסות החייבות במס בישראל נכללות הכנסות שנצמחו, הופקו או נתקבלו גם מחוץ לישראל. מאידך, בחישוב המס ניתן לקזז מסים על הכנסות ששולמו גם מחוץ לישראל, בכפוף לתנאים ומגבלות בפקודה.

הכנסות אלה כוללות הן הכנסות שהופקו במישרין מעבודה, עסק או משלח יד, והן הכנסות עקיפות, כמו הכנסה פסיבית של חברה נשלטת זרה (חנ"ז), או הכנסה מיגיעה אישית שהפיקה חברת משלח יד זרה (חמי"ז). כמו כן, חייבות במס בישראל הכנסות מריבית, דיבידנד, רווחים בשוק ההון וכיו"ב שנתקבלו בחו"ל.

ד. שיעורי המס בשנת 2018 ואילך

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית נקבעה הפחתה מדורגת בשיעורי המס המוטלים על היחידים. כך, לכאורה, בשנת 2018 המס המירבי המוטל על הכנסת יחיד אמור היה לעמוד על שיעור של 39%.

עם זאת, בעקבות החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011, נקבע כי המס המירבי ליחיד בשנת 2018 יהיה בשיעור של 47% (שנה קודמת 48%)

כמו כן, במסגרת תיקון 195 לפקודה נקבע כי החל משנת 2013 יוטל מס יסף ("מס עשירים") בשיעור של 3% על הכנסה חייבת העולה על 641,881 ש"ח.

(* בהשוואה לשיעור מס כולל בשנת 2018 של 50% (מס חברות + מס על דיבידנד הנמשך על ידי בעל מניות מהותי מחברה בבעלותו).

ה. שיטת חישוב המס

ככלל, חישוב המס מתבצע ב-3 שלבים:

1. חישוב ההכנסה החייבת לאחר ניכוי הוצאות והפחתת הניכויים האישיים (בשל הפקדות בקופת גמל, תשלומי דמי ביטוח לאומי וכו').
2. חישוב סכום המס, בהתאם למדרגות המס ושיעורי המס המוצגים להלן.
3. הפחתת הזיכויים האישיים מסכום המס המחושב (נקודות זיכוי, קופת גמל וכו').

1. שיעורי המס על הכנסה מיגיעה אישית - בשנת 2018

הכנסה מצטברת	מס מצטבר (*)		שיעור המס %	הכנסה חודשית בש"ח
	שנתי	חודשי		
74,880	7,488	624	10%	0 - 6,240
107,400	12,036	1,003	14%	6,241 - 8,950
172,320	32,508	2,709	20%	8,951 - 14,360
239,520	72,864	6,072	31%	14,361 - 19,960
498,360	215,484	17,957	35%	19,961 - 41,530
641,880	407,832	33,986	47%	41,531 - 53,490
			50%	53,491 ואילך

(*) בקירוב

2. שיעורי המס על הכנסות שאינן מיגיעה אישית - בשנת 2018

ליחיד עד גיל 60 | מהכנסות פסיביות משכ"ד, תמלוגים וכו'

הכנסה מצטברת	מס מצטבר	מס בכל שלב	שיעור המס %	הכנסה שנתית
				בש"ח
239,520	74,251	74,251	31%	עד 239,520
498,360	164,845	90,594	35%	239,521 עד 498,360
641,880	232,299	67,454	47%	498,361 עד 641,880
			50%	641,881 ואילך

3. דיווח על רווחי הון

נזכיר כי משנת 2006, קיימת חובת דיווח כללית, בנפרד מחובת הדיווח במסגרת הדוח השנתי על ההכנסות, על כל רווח או הפסד הון, וזאת תוך 30 יום מביצוע העסקה.

ט. החזרי מס

החזרי מס עשויים להגיע לעשרות אלפי שקלים בשנה, ומומלץ לבחון הגשת דוח מס על מנת לקבל החזרים, בהתקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נישום המועסק אצל מספר מעסיקים והמס הכללי שנוכה מהכנסתו גבוה מהמס המתחייב על פי מדרגות המס.
- נישום שעבד בחלק משנת המס וכן נישום ששהה בחו"ל ולא נערך לו תיאום מס על בסיס שנתי.
- ניכויים ו/או זיכויים שלא נוכו: הפקדות לקופות גמל, תשלומי ביטוח חיים, תרומות למוסד ציבורי, הוצאות החזקת קרוב במוסד, וניכויים נוספים אשר לא נוכו במהלך שנת המס.
- עצמאי בעבר, שהיה לו הפסד מעסק או עצמאי הנדרש לשלם דמי ביטוח לאומי בגין שנים עברו.
- נישום שמשכורתו אינן קבועות ולא נערך לו במהלך השנה תיאום מס.
- נישום בעל הפסדים מניירות ערך שלא קוזזו כנגד רווחים מניירות ערך.
- נישום שהכנסותיו היחידות הן משוק ההון במיוחד כאשר מלאו לו 60.
- תושבי ישובים מסוימים הזכאים להנחה במס הכנסה.
- **אי קבלת מלוא נקודות הזיכוי, בייחוד במקרים הבאים:**
עולה חדש, תושב חוזר ותיק, חייל משוחרר בשנתיים שלאחר שחרורו, יחיד או בן זוגו בגילאים 16-18, בעד בן זוג שאינו עובד, בעד בן זוג עוזר, בעד בן זוג עובד, בעד ילדים (בשים לב לחצי נקודת זיכוי בשנת הלידה), בעד כל ילד משנת המס שלאחר שנת לידתו ועד שנת המס שבה מלאו לו 5 שנים (נקודת זיכוי נוספת), לאבות - בעד ילדים שטרם מלאו להם 4 שנים בשנת המס, מי שנישא או התגרש בשנת המס, גרוש שנשא אישה אחרת ומשלם מזונות לאשתו לשעבר, זיכוי בגין החזקת קרוב משפחה במוסד או זיכוי בשל נטול יכולת, זיכוי בגין לימודים אקדמאים או לימודי מקצוע, זיכוי לתושב חוץ זכאי.

בקשות להחזר מס ניתן להגיש עד 6 שנים אחורה משנת המס הנוכחית.

י. מיסוי רווחי הגרלות ופרסים

הכנסה מהשתתפות בהימורים, בהגרלות או בפעילות נושאת פרסים בידי תושב ישראל שהופקה או נצמחה בישראל או בחו"ל, וכן רווח כאמור של תושב חוץ שמקורו בישראל, חייבים, החל מה-1/1/2014, במס בשיעור של 35% (25% עד ה-31/12/2013), ללא זכאות לפטור, הנחה, ניכוי, זיכוי, קיזוז כלשהו, למעט הוצאות בשל הכנת דוח שנתי.

על אף האמור, יחול פטור ממס עד 49,560 ש"ח עבור זכייה אחת.

אם הסכום עלה על 49,560 ש"ח ופחת מ-99,120 ש"ח, יהיה הסכום הפטור 49,560 ש"ח, בניכוי ההפרש שבין הסכום שהתקבל ל-49,560 ש"ח.

ככלל, השתכרות או רווח מפרסים שניתנו במסגרת אישית לא חייבים במס. אולם, ע"פ הפסיקה, כאשר קיים קשר הדוק בין עסקו של הנישום לתחום בו זכה בפרס, יתכן, בתנאים מסוימים, שיראו בפרס כהכנסת עבודה לכל דבר.

יא. תושב חוזר / עולה חדש

ב-2008 אושרה רפורמה להקלות במס לתושבים חוזרים ולעולים חדשים, אשר הרחיבה את היקף ההקלות המוענקות לעולים חדשים ו"לתושבים חוזרים ותיקים" וצמצמה משמעותית את מעמדו של תושב רגיל חוזר.

"**תושב חוזר ותיק**" הוא מי שחזר והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ, במשך עשר שנים רצופות. ואולם, כהוראות מעבר נקבע כי מי שחזר ארצה והפך לתושב ישראל לצרכי מס בשנים 2007-2009 ייחשב ל"תושב חוזר ותיק" אם היה תושב חוץ במשך **חמש שנים** רצופות בלבד טרם חזרתו.

תושב חוזר ותיק יהיה זכאי להטבות המקבל עולה חדש, שעיקרן פטור מוחלט ממס על כלל הכנסותיו שמקורן מחוץ לישראל במשך 10 שנים מיום העלייה/חזרה לארץ, ללא תלות במועד רכישת הנכס (לפני העלייה/החזרה או אחריה) ובאופי ההכנסה (פירותית/הונית), ולמעט אם מקור ההכנסה הינו בנכס שנתקבל במתנה פטורה ממס לפי ס' 97(א)(5) שנתקבלה לאחר ה-1/1/2007.

יב. הטבות מס לתושבי ישובים מסוימים

להלן רשימת הישובים שתושביהם זכאים להטבות מס מכוח סעיף 11 לפקודה, וההטבות בשנת 2018 הינן:

(א) להנחה בשיעור של 20% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 241,080 ש"ח זכאים תושבי היישובים:

אבשלום, אוהד, אור הנר, איבים, ארז, בארי, ברור חיל, גבים, גברעם, דורות, דקל, זיקים, , זמרת, חולית, יבול, יד מרדכי, יכני, ישע, יתד, כיסופים, כפר מימון, כפר עזה, כרמיה, כרם שלום, מבטחים, מבקיעים, מגן, מפלסים, נחל עוז, ניר יצחק, ניר עוז, ניר עם, נירים, נתיב העשרה, סופה, סעד, עין הבשור, עין השלושה, עלומים, עמיעוז, פרי גן, צוחר, רעים, שדה אברהם, שדה ניצן, שדרות, שובה, שוקדה, תושיה, תלמי אליהו, תלמי יוסף, תקומה.

(ב) להנחה בשיעור של 19% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 252,000 ש"ח זכאים תושבי מג'דל שמס, ע'ג'ר וקרית שמונה ושלומי.

(ג) להנחה בשיעור של 18% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 234,000 ש"ח זכאים תושבי אופקים, חורה, כסיפה, לקיה, מצפה רמון, ערערה-בנגב, שגב-שלום, תל שבע.

(ד) להנחה בשיעור של 16% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 192,000 ש"ח זכאים תושבי דימונה, ירוחם וערד.

(ה) להנחה בשיעור של 16% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 204,000 ש"ח זכאים תושבי הישובים נתיבות ורהט.

(ו) להנחה בשיעור 14% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד להכנסה של 234,000 ש"ח זכאים תושבי: בית גן, ג'ש (גוש חלב), חורפיש, כסרא-סמיע, מסעדה, מעיליא, מעלות-תרשיחא, עין קנייא, פסוטא, פקיעין (בוקייעה).

(ז) להנחה בשיעור של 13% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד להכנסה של 216,000 ש"ח זכאים תושבי: אביבים, אדמית, אלוני הבשן, בצת, ברעם, דוב"ב, דישון, דפנה, חניתה, יובל, יערה, יפתח, יראון, כפר ראש הנקרה, מטולה, מלכיה, מנרה, מעיין ברוך, מרגליות, משגב עם, מתת, נטועה, עראמשה.

(ח) להנחה בשיעור של 12% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד להכנסה של 204,000 ש"ח זכאים תושבי נהריה.

(ט) להנחה בשיעור של 12% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד להכנסה של 192,000 ש"ח זכאים תושבי: אבו קורינת, אבו תלול, אבני איתן, אודם, אום בטין, אור הגנוז, אורטל, איילת השחר, אילון, אילות, אל-רום, אל סייד, אלומות, אלי-עד, אליפז, אלקוש, אספר, אפיק, אפיקים, ארגמן, אשדות יעקב (איחוד), אשדות יעקב (מאוחד), אשל הנשיא, באר אורה, באר מלכה, בוקעאתא, ביר הדאג', בית הלל, סבית הערבה, בית זרע, בית יוסף, בית שאן, בני צרים, בר יוחאי, ג'ש (גוש חלב), געתון, גרופית, גשר, גשר הזיו, דגניה א', דגניה ב', דייר חנא, דלתון, דן, דריג'את, האון, הגושרים, חוסה'יה, חמדיה, חמדת, חספין, חצבה, טובא-זנגרייה, טירת צבי, יאנוח-ג'ת, יהל, יונתן, יטבתה, יסוד המעלה, יפית ירדנה, כברי, כדיתה, כחלה, כמאנה, כמהין, כנרת (מושב), כנרת (קבוצה), כפר בלום, כפר גלעדי, כפר חושן, כפר חרוב, כפר סאלד, כפר רופין, כפר בן זמרה, לוטן, לימן, מבוא חמה, מגאר, מולדה, מחולה, מיצר, מירון, מכול, מנחמיה, מסדה, מעגן, מעוז חיים, מעון, מצובה, מרום גולן, מרחב עם, משואה, משכיות, נאות הכיכר, נאות מרדכי, נאות סמדר, נוב, נווה, נווה אור, נווה אטי"ב, נווה איתן, נווה חרף, נחף, ניצנה (קהילת חינוך), ניצני סיני, נעמ"ה, סאג'ור, סאסא, סוסיה, סלמה, סמר, סער, ספיר, עבדון, עזוז, עדין, עין אל-אסד, עין הנצי"ב, עין זיוון, עין יהב, עין יעקב, עין תמר, עלמה, עמיר, ערב אל נעים, עתניאל,

פארן, פני חבר, פצאל, פקיען חדשה, צבעון, צופר, צוקים, צפת, קטורה, קצר א-סר, קרית ארבע, קשת, ראס אל-עין, רביבים, רועי, רותם, רחוב, ריחאנייה, רמות נפתלי, רמות מגשימים, שאר ישוב, שדה אליהו, שדה אליעזר, שדה נחום, שדה נחמיה, שדי תרומות, שדמות מחולה, שומרייה, שיח' דנון, שמיר, שניר, שעב, שער הגולן, תל קציר, תל תאומים, תלם, תפרח, תראבין א-צאנע (ישוב).

(י) להנחה בשיעור של 11% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 159,120 ש"ח זכאים תושבי כפר ורדים.

(יא) להנחה בשיעור של 11% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד להכנסה של 186,000 ש"ח זכאים תושבי: כפר רוזנאלד (זרעית), שומרה, שתולה.

(יב) להנחה בשיעור של 10% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 162,000 ש"ח זכאים תושבי היישובים:

אבו סנאן, אבירים, אבן מנחם, אבנת, אדורה, אשכולות, בן עמי, בני דקלים, בענה, ג'דידה-מכר, גורן, גורנות הגליל, דייר אל-אסד, הילה, זרועה, חגי, חוסן, חצור הגלילית, טבריה, טמרה, טנא, טפחות, ירכא, כאבול, כליל, כרמל, מג'ד אל-כרום, מחנה יתיר, מנות, מעונה, מצדות יהודה, נטור, נטע, נמרוד, סח'י'ן, סנסנה, עין גדי, עראבה, פדויים, צאלים, צוריאל, קליה, קצרון, ראמה, רתמים, שדה בוקר, שחרות, שמעה, שני.

(יג) להנחה בשיעור של 10% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 238,920 ש"ח זכאים תושבי אילת או חבל אילות.

(יד) להנחה בשיעור של 9% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 156,000 ש"ח זכאים תושבי היישובים: אשלים, גונן, טללים, יחיעם, להבות הבשן, מדרשת בן גוריון, מחנה טל, משאבי שדה, נתיב השיירה, עברון, עיר אובות, עכו, שבי ציון.

(טו) להנחה בשיעור של 7% מהכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 132,000 ש"ח זכאים תושבי היישובים: אבטליון, אבן שמואל, אורים, אחוזם, אחיהוד, איתן, אליאב, אליפלט, אלמגור, אלמוג, אמירים, אמנון, אמציה, אניעם, אפק, אשבול, אשבל, אשחר, אשרת, בוסתן הגליל, בטחה, בירייה, בית הגדי, בית העמק, בני יהודה, בקעות, ברוש, ג'ולס, גבולות, גבעולים, גבעות בר, גבעת יואב, גדות, גילון, גילת, גינוסר, גיתה, גיתית, גלגל, גשור, דבירה, דמיידה, הר עמשא, הררית, ורד ירחו, זוהר, חד-נס, חוג'יראת (ד'הרה), חולתה, חוקוק, חזון, חלוץ, חלץ, חמרה, חצרים, חרשים, טל-אל, יד נתן, יובלים, יודפת, יושיביה, ייט"ב, יסעור, יעד, כורזים, כחל, כישור, כלנית, כמון, כנף, כפר הנשיא, כפר חנניה, כפר יאסיף, כפר מסריק, כפר שמאי, כרכום, כרמי קטיף, כרמאיל, כרמים, לבון, לבנים, להב, לוחמי הגטאות, לוטם, לכיש, לפידות, מבועים, מגדל, מורשת, מזרעה, מחנה יוכבד, מחנה יפה, מחניים, מירב, מכורה, מכמנים, מלילות, מנוחה, מנוף, מסילות, מסלול, מעגלים, מעלה גלבוע, מעלה גמלא, מצפה אבי"ב, מצפה שלם, משמר הירדן, משמר הנגב, נאות גולן, נבטים, נהורה, נוה, נווה זוהר, נועם, ניר דוד (תל עמל), ניר ח"ן, ניר משה, ניר עקיבא, נירן, נס עמים, נתיב הגדוד, נועם, עין גב, עין המפרץ, עין חצבה, עמוקה, עמידע, עמקה, עצמון שגב, פורייה - כפר עבודה, פורייה - נווה עובד, פורייה עילית, פטיש, פלך, פעמי תש"ז, פרוד, צביה, צורית, קדמת צבי, קדרים, קורנית, קלחים, קלע, ראש פינה, רביד, רגבה, רוויה, רוח מדבר, רוחמה, רמות, רנן, רקפת, רשפים, שדה דוד, שדה משה, שדה צבי, שובל, שורשים, שזור, שחר, שיבולים, שיטים, שכניה, שלוה, שלוה במדבר, שלוחות, שמרת, שעל, שפר, שקף, שרשרת, תאשור, תדהר, תובל, תומר, תלמי ביל"ן, תלמים.

(*) יודגש כי על מנת לקבל את מלוא הזיכוי ממס על הנישום להיות תושב היישובים הנ"ל (מי שמרכז חייו באותו יישוב) במשך כל אותה שנת מס.

עיקרי הנושאים שיש לבחון ולטפל בהם לקראת תום השנה

1. השלמת תשלומים לקופות גמל (תגמולים ו/או קצבה), לביטוח חיים, ולקרן השתלמות.
2. תשלומים בשל תרומות למוסדות מוכרים.
3. לעצמאים - הקדמת התשלום למוסד לביטוח לאומי שמועד פירעונו חל ב-15 בינואר 2019, לשם ניצול הניכוי בשנת המס 2018.
4. השלמת תשלומי הוצאות לגבי מי שהכנסתו היא על בסיס מזומן (שכר דירה, חשמל, הוצאות משרד, שכר טרחה לעו"ד ורו"ח וכו').
5. קביעת מועד תקבול דמי שכירות מראש, בכפוף להוראות החוק המתייחסות להכנסות מהשכרת דירה למגורים.
6. רכישת קופות רושמות לפני תום שנת המס, לאור הניכוי המיוחד המוענק במסגרת תקנות מס הכנסה.
7. השלמת תשלומים המקנים זיכוי מסכום המס בעד הוצאות להחזקת קרוב במוסד, ששולמו עד ליום 31 בדצמבר 2018.
8. משנת 2003, חל מיסוי על מכירת ניירות ערך סחירים, פדיון תוכניות חסכון, פיקדונות בנקאיים וכיו"ב. לכן, יש לשמור על תיעוד מתאים.
9. השלמת פרטי דיווח על ניכויים במקור, לרבות - שם מקבל התשלום, מענו, ומספר תעודת הזהות שלו (או מספר מזהה אחר בחבר בני אדם), כדי למנוע אי התרת הסכומים כהוצאה.
10. בדיקת סוג פנקסי החשבונות שיש לנהל מתחילת שנת המס 2018 באם חלו שינויים בפעילות העסק (מחזור, מספר עובדים).
11. רישום מספר הקילומטרים במד אוץ של כלי הרכב בתום יום העסקים האחרון של שנת המס. נתונים אלו מהווים בסיס לרישום מספר הקילומטרים לתחילת שנת המס 2018.
12. השלמת מקדמות בשל "הוצאות עודפות" שיחשבו כמס אשר שולם על חשבון השנה השוטפת.
13. תשלום יתרת מקדמות ו/או חוב המס עד סוף ינואר 2019 ללא חיוב בהפרשי הצמדה וריבית, או עד סוף פברואר 2019 אגב תשלום מחצית הפרשי ההצמדה והריבית, או עד סוף מרץ 2019 אגב תשלום 75% מהפרשי ההצמדה והריבית.
14. בחינת השלכות פסקליות של התקינה החשבונאית הבינלאומית (IFRS) במקרים המתאימים.

2. הפקדות סוציאליות

א. כללי

בתחילת שנת 2008 נכנס לתוקפו תיקון 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים. התיקון קובע למעשה כי קופות הגמל לתגמולים לא תוכלנה לפעול במתכונת הקיימת, אלא תפעלנה כקופות גמל לקצבה, ובכך למעשה מתבטל מסלול התגמולים (הון).

להלן המשמעויות העיקריות של התיקון:

(1) ביטול אפשרות הפקדת כספים בקופות גמל לתגמולים מינואר 2008 ואילך. בנוסף, ההחלטה על אופן המשיכה (הון או קצבה) נדחית לגיל פרישה, ומשיכת הכספים עד סכום מסויים לחודש (כ- 3,850 ש"ח בשנת 2018) תהיה כקצבה בלבד (קצבת מינימום). אם לעמית נצברה קצבה בסכום זה ממקורות אחרים (למשל פנסיה צוברת או תקציבית או ביטוח מנהלים) הוא יוכל להוון את הכספים שהופקדו עבורו משנת 2008 ולקבלם כסכום חד פעמי.

כמו כן, ייתכן ובעתיד הקצבה הפטורה ממס תעמוד על סכום גבוה יותר, ובכך העמית יוכל לקבל או להוון קצבה גבוהה יחסית ללא מס.

(2) התיקון מייתר כמעט לחלוטין את ההגדרות של עמית יחיד ועמית מוטב.

(3) ביטול הפקדות בקופה מרכזית לפיצויים.

(4) השוואת זיכוי ממס בשיעור של 35% בכל הקופות לקצבה (משלמות ולא משלמות).

ב. סוגי עמיתים והגדרות נוספות

עמית מוטב - יחיד המפקיד או שמפקדים עבורו באופן חודשי לפחות 16% מהשכר הממוצע במשק לקופת גמל לקצבה (1,514 ש"ח לחודש, ו-18,168 ש"ח לשנה).

הכנסה לעמית עצמאי - סך כל הכנסתו החייבת של יחיד עד 147,600 ש"ח בשנה, בניכוי הכנסתו המבוטחת.

הכנסה מבוטחת - הכנסת עבודה שבשלה שילם מעביד בעד עובדו, בשנת המס, סכומים לקופת גמל משלמת לקצבה או לא משלמת לקצבה, וכן הכנסת עבודה שבשלה זכאי העובד לקצבה על פי דין או חוזה.

הכנסה נוספת - הסכום הנמוך מבין אלה:

(1) סך הכנסתו החייבת של יחיד, שאינה הכנסה מבוטחת, עד 104,400 ש"ח בשנה.

(2) סך הכנסתו החייבת של יחיד, עד לסכום של 417,600 ש"ח לשנה, בניכוי הכנסתו המבוטחת או סכום של 104,400 ש"ח בשנה, לפי הגבוה מביניהם.

הכנסה מזכה - סך כל הכנסתו החייבת של יחיד, כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לגבי יחיד שהיתה לו רק הכנסת עבודה (שכיר) - עד לסכום של 104,400 ש"ח.

(2) ליחיד שלא היתה לו הכנסת עבודה (עצמאי, בד"כ) - עד לסכום של 147,600 ש"ח.

(3) ליחיד שלא היתה לו הכנסת עבודה והכנסה שאינה הכנסת עבודה (שכיר ועצמאי) - כאמור בסעיפים 1 ו-2, בהתאמה, ובלבד שתובא בחשבון תחילה הכנסת העבודה שלו.

תזכורת לכלל המעסיקים - צו הרחבה לביטוח פנסיוני

מזכיר שהחל מיום 1/1/2008 חלה על כל המעסיקים במשק חובה לבטח את עובדיהם בביטוח פנסיוני. חובה זו חלה מכוח צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק ורלוונטית רק למעסיקים שאינם מחויבים לבטח את עובדיהם בתוכנית פנסיונית מוטבת. החל מיולי 2016, הפקדות העובד לקצבה הינן בשיעור של 5.75% (משכר העובד או מהשכר הממוצע במשק, כנמוך), הפקדות המעסיק לקצבה הינן בשיעור של 6.25% ולפיצויים בשיעור של 6% כ"א (18% בסך הכל, עובד + מעביד).

ג. ניכויים וזיכויים לפי סעיף 47 ו-45א' לפקודה

שכיר שאינו עמית מוטב

ניכוי - ניכוי בשיעור של 5% ממשכורת לא מבוטחת (שכר שהמעביד לא הפריש עבור העובד), עד 104,400 ש"ח בשנה (8,700 ש"ח לחודש).

זיכוי - 35% מצירוף שתי ההפקדות, כלהלן:

- ממשכורת מבוטחת - זיכוי בשיעור של 7% עד 104,400 ש"ח בשנה (8,700 ש"ח לחודש).
- הפקדות כעמית עצמאי - זיכוי בשיעור של 5% מהכנסה שנתית של 104,400 ש"ח, בניכוי הסכומים שהופקדו כעמית שכיר.

עמית מוטב

עצמאי

ניכוי - 11% מהכנסה שנתית עד 208,800 ש"ח (17,400 לחודש), כלומר הפקדה של עד 22,968 ש"ח.

זיכוי - 5% מהכנסה שנתית עד 208,800 ש"ח (17,400 לחודש), כלומר הפקדה של עד 10,440 ש"ח.

ובסה"כ הפקדה שנתית של 33,408 ש"ח (16% מ-208,800 ש"ח).

שכיר

הפרמיה המתקבלת מצירוף שני הסכומים הבאים:

- ניכוי בשיעור 11% ממשכורת לא מבוטחת עד 104,400 לשנה (8,700 לחודש), בניכוי המשכורת המבוטחת.
- ניכוי בשיעור 11% ממשכורת לא מבוטחת, בגובה ההפרש בין השכר המבוטח עד לסך של 417,600 ש"ח לשנה (34,800 ש"ח לחודש) לבין הגבוה מבין המשכורת המבוטחת או סך של 104,400 ש"ח לשנה (8,700 ש"ח לחודש), אך לא יותר מ-104,400 ש"ח לשנה (8,700 לחודש).

מכאן שאם השכר המבוטח עולה על 417,600 ש"ח לשנה (34,800 ש"ח לחודש) לא ניתן לקבל ניכוי לפי סעיף 47(ב1).

הערות כלליות

- **הפקדה לביטוח חיים** - 5% מההכנסה הכוללת, תעניק זיכוי בשיעור 25%.
- **ההפקדה המרבית למעביד** - אשר הפקיד לקופת גמל עבור עובד, מבלי שנזקף שווי להכנסת העובד, עומדת בשנת המס 2016 על 7.5% מ-37,040 ש"ח (4 פעמים תקרת השכר הממוצע במשק).
- **שכיר העובד במספר מקומות** - תקרת המשכורת הקובעת תחושב לפי סך כל הכנסתו ולא לגבי כל מקום עבודה בנפרד.
- **הטבות מס להפקדות עבור קרוב** - במסגרת התיקונים השונים, בוטלו הטבות מס ליחידים המפקידים עבור ילדיהם הקטינים או עבור הוריהם. ההטבות תנתנה כנגד תשלומים עבור העמית עצמו או עבור בן / בת זוגו. עמית מוטב יוכל ליהנות מהטבות גם כנגד סכומים שהפקיד לטובת ילדיו הבוגרים.

ד. בעל שליטה

במסגרת תיקון 190 לפקודה, והחל משנת 2012, בוטלה הגבלת ניכוי ההוצאה בגין תשלומים שמשלמת חברת מעטים (בשליטת עד 5 אנשים) עבור תגמולים לקצבה לבעל שליטה העובד כשכיר בה, עד ל-4 פעמים השכר הממוצע במשק (כמו לשכיר רגיל).

עם זאת, הגבלת הניכוי למרכיב הפיצויים נותרה בעינה גם לאחר התיקון, כך שבגין מרכיב הפיצויים בשנת 2018 ניתן לנכות עד סך של 12,230 ש"ח בשנה.

בנוסף, נקבע במסגרת התיקון כי קצבה שמשלמת חברת מעטים לעובד בעל שליטה בחברה תוגבל ותותר בניכוי עד לגובה משכורתו הממוצעת בכל שנות עבודתו בחברה כשהיא מוכפלת ב-1.5% לכל שנת עבודה.

3. ניכויים אישיים נוספים

מהו ניכוי? ניכויים אישיים הם סכומים המופחתים מההכנסה החייבת במס. החיסכון במס הנובע מניכוי הוא הסכום המותר בניכוי, כשהוא מוכפל בשיעור המס השולי של ההכנסה החייבת של הנישום.

א. ניכוי בעד הפרשות לקרן השתלמות

סכומים המופרשים לקרן השתלמות ינוכו בידי המפקיד כהוצאה, וזאת מבלי שההפרשה תיחשב כהכנסה בידי המוטב בעת הפקדתה. כל זאת בכפוף לתנאים ובגבולות הסכומים כמפורט להלן:

1. שכיר רגיל (שאינו בעל שליטה)

המשכורת השנתית המירבית שההפרשה בעדה פטורה ממס הינה 188,544 ש"ח (15,712 ש"ח לחודש). שיעור ההפרשה של המעביד הינו עד 7.5% מהמשכורת ו-2.5% תשלום מקביל של העובד. סך ההפקדה השנתית הנדרשת לניצול ההוצאה במלואה הוא 18,854 ש"ח (14,141 ש"ח של המעביד ו-4,713 ש"ח של העובד).

לעובדי הוראה שיעור ההפרשה הינו 8.4% ו-2.8%, בהתאמה.

2. שכיר בעל שליטה

הפרשה בשיעור של 4.5% ממשכורתו השנתית של בעל שליטה עד 188,544 ש"ח (ניכוי מרבי של 8,484 ש"ח). ניכוי ההוצאה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של 1.5% משכרו (הפקדה מקסימלית של 2,828 ש"ח) ובסך הכל - הפרשה מרבית בשיעור של 6% ממשכורת שנתית כאמור (11,312 ש"ח).

הפרשות המעביד מעבר ל-4.5% ועד ל-7.5% מהמשכורת השנתית עד 188,544 ש"ח, לא תותרנה כהוצאה בידי המעביד, אך לא תיחשבנה כהכנסה בידי בעל השליטה (שעליו להפקיד 2.5% ממשכורתו כאמור).

3. עצמאי וחבר קיבוץ

הפרשה כוללת בשיעור של 7% מההכנסה הקובעת מעסק או משלח יד (261,000 ש"ח), תעניק ניכוי מירבי בשיעור של 4.5% מההכנסה. (הפרשה מרבית בסך של 18,240 ש"ח תעניק ניכוי מקסימלי של 11,745 ש"ח).

4. תקרה להפרשות לעצמאי שהוא גם שכיר

עצמאי שיש לו, בנוסף להכנסתו מעסק, גם הכנסת עבודה - תקרת ההכנסה מעסק או משלח יד, המזכה בניכוי, תקטן בסכום השווה לחלק של הכנסת העבודה שלו, שבגינה הופקדו כספים ע"י המעביד.

5. צבירת ותק ותנאים למשיכה

סכומים שיימשכו מהקרן, לרבות ריבית והפרשי הצמדה, יהיו פטורים ממס בהתקיים אחד מהתנאים הבאים:

- א. חלפו 6 שנים ממועד התשלום הראשון.
- ב. חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון והמפקיד הגיע לגיל פרישה.
- ג. חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון והכסף נמשך למטרת השתלמות מקצועית של המפקיד, בתחום עיסוקו או משלח ידו, וסכום המשיכה אינו עולה על סכום ההוצאה בפועל.
- ד. המפקיד נפטר.

ריכוז הפקדות לקרן השתלמות לניצול מרבי של הטבת המס			
א. לשכיר ולשכיר בעל שליטה			
המשכורת הקובעת = 188,544 ש"ח			
בע"ש	שכיר		
4.5%	7.5%	שיעור מהמשכורת הקובעת	הסכום המוכר כהוצאה לחברה, מבלי שתיזקף הכנסת עבודה לעובד.
8,484	14,141	תקרה בש"ח	
1.5%	2.5%	שיעור מהמשכורת הקובעת	הפקדת השכיר
2,828	4,713	תקרה בש"ח	
6%	10%	שיעור מהמשכורת הקובעת	סך ההפקדה הנדרשת לניצול ההוצאה
11,312	18,854	תקרה בש"ח	

המשכורת הקובעת = כ-260,000 ש"ח 2 אופציות				ב. לעצמאי	
מוכר		לא מוכר		תקרה	
סכום	אחוז	סכום	אחוז	סכום	% מההכנסה
11,700	4.5%	-	-	11,700	4.5%
11,700	4.5%	6,540	2.5%	18,240	7%

ב. ניכוי בעד תשלומים לביטוח אובדן כושר עבודה

כללי

החל מינואר 2005 נקבעו כללים חדשים בפקודת מס הכנסה אשר עיגנו את ההכרה בתשלומים עבור אובדן כושר עבודה. תנאי להכרה הוא היות הביטוח ביטוח לאובדן הכנסה לפי סעיף 2(1) - מעסק או משלח יד, או לפי סעיף 2(2) - הכנסת עבודה (שכיר).

אופן התרת הוצאה

1) **לעצמאי** (או לעובד שכיר שמעסיקו אינו רוכש עבורו פוליסה) - ההוצאה תוכר בשיעור של עד 3.5% מההכנסה החייבת עד תקרה של 2.5 פעמים השכר הממוצע במשק (כ-23,660 ש"ח לחודש). סה"כ הפרמיה המרבית שתוכר לשנה היא 9,936 ש"ח (כ-828 ש"ח לחודש).

2) **למעסיק** - תוכר הוצאה בגובה של עד 3.5% מההכנסה המבוטחת, עד התקרה כאמור.

בנוסף, הסכום המרבי אותו יכול המעביד להפריש לעובד לתגמולים ואובדן כושר עבודה גם יחד (מבלי שייזקף שווי לעובד) הוא בסך של 7.5% מתקרת השכר כאמור, ובסה"כ פרמיה מרבית שנתית של 22,296 ש"ח (1,858 ש"ח לחודש).

"משכורת" לעניין זה - הכנסת עבודה למעט שווי של שווי שימוש ברכב שהועמד לרשות העובד.

ג. ניכוי לעצמאי בשל תשלומים לביטוח לאומי (סעיף 47א' לפקודה)

1. יחיד ששילם דמי ביטוח לאומי למוסד לביטוח לאומי בשל הכנסה שאינה הכנסת עבודה - יותרו לו בניכוי 52% מהסכום ששילם (ראה גם טבלה בסעיף 11 שלהלן)

2. הוצאות בגין דמי בריאות לא יותרו בניכוי.

נציין, כי לא ינתן ניכוי בשל הפרשי הצמדה וקנסות המשתלמים על פיגור תשלומים.

4. זיכויים אישיים

מהו זיכוי? סכום המופחת מסכום המס המחושב על פי מדרגות המס.

א. נקודת זיכוי במונחים חודשיים ושנתיים, בש"ח (סעיף 33א' לפקודה)

מספר נקודות	שווי שנתי	שווי חודשי
שווי נקודת זיכוי אחת	2,592	216
שווי 2 1/4 נקודות זיכוי	5,832	486
שווי 2 3/4 נקודות זיכוי	7,128	594

ב. זיכוי ליחיד שסיים לימודים לתואר אקדמי או לרכישת מקצוע

תואר ראשון ושני

ככלל, נקודת זיכוי אחת או מחציתה תוענק למי שזכאי לקבל תואר אקדמי ראשון או שני, בהתאמה, ממוסד להשכלה גבוהה. הזכאות תהא למשך מספר שנות מס, כמספר שנות הלימודים האקדמיות, אך לא מעבר לשלוש שנות מס לבוגרי תואר ראשון ולא מעבר לשנתיים לבוגרי תואר שני.

עם זאת, במסגרת תיקון 197 לפקודה נקבע כי תקופת הזכאות למי שסיים את לימודיו החל משנת 2014 ואילך, תהיה לשנה אחת בלבד.

כמו כן, מתמחים (במשפטים, ראיית חשבון וכו') יוכלו לבחור להשתמש בנקודות הזיכוי ב"מסלול הרגיל" (כשנה לאחר סיום הלימודים), או בשנה לאחר סיום ההתמחות (בתנאי שהתמחות תהיה מייד בשנה שלאחר סיום הלימודים). הבחירה מאפשרת ניצול מעשי של נקודות הזיכוי, שכן השכר לאחר ההתמחות, על פי רוב, גבוה יותר מאשר בהתמחות עצמה.

הזכאות תקום בשנת המס שלאחר שנת המס שבה הסתיימו הלימודים, ולאחר המצאת אישורים על סיום הלימודים ועל הזכאות לתואר לפקיד השומה. נקודת הזיכוי תינתן בעבור לימודים לתואר ראשון אחד בלבד.

לימודי מקצוע

מי שסיים לימודי מקצוע בהיקף הזהה ל-1,700 שעות לימוד הנהוגות במוסד להשכלה גבוהה והמציא תעודת מקצוע מוכרת, יהיה זכאי למחצית נקודת זיכוי. יחיד שסיים תואר אקדמי וגם לימודי מקצוע, יהיה זכאי לבחור את מסלול הזיכוי שלו - נקודת זיכוי או מחציתה, לפי העניין.

ג. זיכוי בשל החזקת קרוב במוסד או בעד נטולי יכולת

זיכוי מס בשל החזקת קרוב במוסד (סעיף 44 לפקודה)

ינתן זיכוי מס בשיעור של 35% בשל הוצאות החזקה במוסד של ילד, בן זוג או הורה משותקים לחלוטין, מרותקים למיטה באופן קבוע, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם או בעד ילד מפגר.

הזיכוי ינתן בשל סכומים ששולמו מעבר ל-12.5% מההכנסה החייבת של הנישום (המשלם).

זיכוי בעד נטול יכולת (סעיף 45 לפקודה)

יחיד תושב ישראל, שיש לו או לבן-זוגו ילד נטול יכולת (משותק, עיוור או מפגר), זכאי לשתי נקודות זיכוי. נקודות הזיכוי יוענקו רק לאחד מבני הזוג, וינתנו רק ליחיד אשר לא קיבל זיכוי ממס עבור אותו בן משפחה בשל החזקת קרוב במוסד. על פי עמדת רשות המסים תתקבלנה נקודות הזיכוי גם עבור נטול יכולת בגיר, אשר לא עזב את בית הוריו.

חוזר רשות המסים קובע כי הורים לילדים שאובחנו כלקויי קשב וריכוז או היפראקטיביות, שהינה לקות חמורה, זכאים לקבל את שתי נקודות הזיכוי בשל נטולי יכולת.

על פי החוזר, ילדים בעלי לקות למידה חמורה הינם:

1. ילדים הלומדים במסגרת לחינוך מיוחד או שהופנו למסגרת חינוך מיוחד על ידי ועדת השמה של משרד החינוך.
2. ילדים הזכאים לקצבת נכות מטעם המוסד לביטוח לאומי בשל לקות למידה חמורה במיוחד.
3. מכיתה ט' אין מסגרת לחינוך מיוחד. תלמידי תיכון שמשרד החינוך קבע לגביהם שהם זכאים ל"מסלול 07", דינם כדין תלמידים הלומדים במסגרת לחינוך מיוחד או שהופנו אליו. הורי ילדים אלה יהיו זכאים לשתי נקודות זיכוי מכוח סעיף 45 לפקודה באם ימציאו אישור על הפניית ילדיהם למסלול זה.

הערה - זיכויים בעד נטולי יכולת ובעד הוצאות החזקת קרוב במוסד, יינתנו ליחיד תושב ישראל בתנאי שהכנסותיו, החייבות והפטורות, של נטול היכולת ושל בן זוגו לא עלו, בשנת המס על 268,000 ש"ח (לזוג), או על 167,000 ש"ח במקרה של נטול יכולת יחיד.

ד. זיכוי בעד בן זוג לא עובד

עד שנת 2004, לפי סעיף 37 לפקודה, יחיד שכלכלת בן זוגו היתה עליו היה זכאי לנקודת זיכוי נוספת. החל מינואר 2005, תוקן הסעיף ונקודת הזיכוי כאמור תינתן רק ל"יחיד מוטב", היינו, ליחיד שהוא או בן זוגו הגיע לגיל פרישה, או שהוא או בן זוגו עיוור או נכה כמשמעותם בסעיף 9(5)(א).

ה. זיכויים אחרים

סעיפים 33א' עד 46 לפקודה מזכים בנקודות זיכוי נוספות מקרים מסוימים ו/או אוכלוסיות מסוימות - חיילים משוחררים, עולים ואחרים.

5. הפרשות לפיצויים לבעל שליטה

סעיף 32(9) לפקודה מתיר בניכוי תשלומים ששלמה חברה עבור בעל השליטה בה, ששולמו עבור פיצויים, בתנאי שהפרשת המעביד לא עלתה על 12,230 ש"ח לשנה.

6. תקרת סכומי הפרשה שוטפת לקצבה ולתגמולים

סעיף 3(3ה) לפקודה, קובע כי סכומים ששילמו כל מעבידיו של עובד לקופת גמל לתגמולים ולקצבה, על חשבון מרכיב תגמולי המעביד, העולים על השיעור להפקדה (עד 7.5%) כשהוא מוכפל במשכורתו של העובד או בסכום התקרה (שתיים וחצי פעמים השכר הממוצע במשק - 24,505 ש"ח לחודש), לפי הנמוך, ייחשבו כהכנסת עבודה של העובד בעת התשלום לקופה.

7. תקרת סכומי מענק הפרישה הפטורים ממס לפי סעיף 9(א7) לפקודה

- א. **מענק הון שנתקבל עקב פרישה** - פטור ממס עד סכום השווה למשכורת של חודש לכל שנת עבודה (לפי המשכורת האחרונה), עד לתקרה של 12,230 ש"ח (חלק יחסי מסכום זה בשל עבודה בחלק משנה).
- ב. **מענק עקב מוות** - הסכום המירבי הפטור הינו 24,480 ש"ח.

8. הטבות הניתנות ע"י מעבידים

הנחות ומתנות שקיבל עובד ממעבידיו חיובות, בעיקרון, במס. עם זאת, מתנה בסכום סביר שנותן מעביד לעובדיו לרגל אירוע אישי בלבד (חתונה, לידת ילד, בר מצווה וכו'), ועד לסכום של 210 ש"ח לשנה, לא תיחשב כהכנסת עבודה.

9. פטור ממס על השכרת דירות למגורים

יחיד המשכיר דירת מגורים, אחת או יותר, ליחיד ולמטרת מגורים בלבד, זכאי לפטור ממס עד לתקרה של 5,030 ש"ח לחודש.

להלן 3 מסלולי מיסוי אפשריים בעד הכנסות נישום משכר דירה למגורים

מסלול ראשון (פטור מלא)

מסלול המעניק, בשנת 2018, פטור מלא עד לתקרה של 5,030 ש"ח לחודש (או בניכוי ההפרש בין ההכנסה בפועל משכירות לבין התקרה, אם שכר הדירה עלה על 5,030 ש"ח).

מסלול שני (10%, ללא קיזוז הוצאות)

סעיף 122 לפקודה מאפשר, למי שבוחר בכך, לשלם מס בשיעור של 10% בלבד (15% על הכנסה שמקורה בחו"ל), על הכנסתו מדמי שכירות, בכפוף לתנאים הנקובים בסעיף, לרבות ויתור על ניכוי פחת או הוצאות אחרות שהוצאו בייצור אותה הכנסה. על פי תיקון 159 לפקודה, במסלול זה אין חובה עוד בתשלום מקדמות שוטפות. על פי התיקון, תשלום המס יבוצע תוך 30 ימים מתום שנת המס, אלא אם המקדמה נכללה במקדמות שוטפות.

מסלול שלישי (מסלול חייב - מס שולי על הרווח)

המסלול מטיל מס שולי רגיל על הכנסה מדמי שכירות (ולפחות 31% על נישומים שמתחת לגיל 60), אבל מאפשר לנכות את ההוצאות (פחת והפחתות) מהכנסה זו, וכן לנצל זיכויים, ניכויים או פטורים להם הוא זכאי.

10. מחקר ופיתוח

לפי סעיף 20א' לפקודה - הוצאות מחקר ופיתוח של בעל מפעל, לשם פיתוחו או קידומו של מפעלו, תוכרנה בשנה השוטפת, אם המחקר בוצע בתחומי התעשייה, החקלאות, התחבורה או האנרגיה, וכן אושרו על ידי המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר. אם בעל המפעל לא עמד בתנאים אלו, יותר ניכוי ההוצאה בשלושה שיעורים שנתיים שווים החל בשנת המס שבה שולמו.

11. חידושים בחוק הביטוח הלאומי

במסגרת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 הועמדה תקרת הביטוח הלאומי על סך של 5 פעמים השכר הממוצע במשק (כ-43,370 ש"ח לחודש).

ככלל ומעת לעת, אנו ממליצים לעצמאים ושכירים לבחון מעבר לפעילות עסקית כחברה.

בחינת התארגנות באמצעות חברה חייבת להיעשות בשיקול דעת מעמיק, כל מקרה לגופו, תוך חישובי עלות-תועלת ונטילת סיכונים לעומת יתרונות צפויים.

מזכיר שחברה פטורה מחבות מדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות, וכן, גם דיבידנד אשר מקבל בעל שליטה פטור מדמי ביטוח לאומי.

בנוסף, לחברה יתרון מיסוי משמעותי לעומת יחיד, בעיקר לגבי רווחים מושקעים או נשאים בחברה, עליהם משולם מס חברות בלבד (ראו בהרחבה גם בעמוד 43).

פריסת שכר לעניין ביטוח לאומי

ישנם שני מצבים בהם יש לבצע פריסה אחורנית של חיוב דמי הביטוח. האחד, בו העובד מקבל הפרשי שכר בגין תקופות מוגדרות, והשני, בו העובד מקבל תשלום נוסף, שאינו שכר רגיל (בנוסף למשל).

שיעורי דמי הביטוח הלאומי (כולל דמי בריאות) בשנת המס 2018:

עצמאים	שכירים				
	סה"כ	סה"כ	חלק המעסיק	חלק העובד	בש"ח
5.97%	6.95%	3.45%	3.5%	עד 5,678	שיעור מופחת
17.83%	19.5%	7.5%	12%	5,678-43,240	שיעור מלא

במסגרת החוק הנ"ל נקבעה גם העלאה הדרגתית בשיעור השתתפות המעסיק בדמי הביטוח הלאומי על חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק (השיעור המלא) עד לשיעור של 7.5% משנת 2016 ואילך.

אנו סבורים שהעלאה זו מהווה הכבדה מיותרת ונוספת על ציבור המעסיקים ונראה, גם הפעם, שנבחר הפיתרון הקל ולא הפיתרון הנכון או הצודק.

**בינואר 2008 נכנס לתוקף, במסגרת חוק ההסדרים, תיקון 103 לחוק הביטוח
הלאומי, אשר כלל מספר חידושים ושינויים מהותיים כמפורט להלן:**

- **שיעור דמי הביטוח על הכנסות פאסיביות**
דמי הביטוח על הכנסות פאסיביות יהיו, החל משנת 2008, בשיעור של 12%
(במקום 16.23% בשיעור המלא ו-9.82% בשיעור המופחת, כפי שהיה עד כה).
- **פטור מדמי ביטוח על הכנסות מדיבידנדים (לרבות מבעלי שליטה)**
הפטור מתשלום דמי ביטוח על הכנסה מדיבידנד שהיה עד כה, הורחב ועתה
גם בעלי שליטה יכולים לקבל דיבידנד פטור, ללא הגבלה (למעט חברות
משפחתיות, חברות בית וחברות שקופות).
- **פטור על הכנסה פאסיבית**
הכנסה פאסיבית תהא פטורה מתשלום דמי ביטוח, אם אינה הכנסה כעובד
שכיר או כעצמאי **ושהנה פטורה ממס לפי כל דין**, למעט הכנסה מפנסיה
מוקדמת כהגדרתה בסעיף 345ב(א) לחוק. כך למשל, הכנסה מדמי שכירות
עד לגובה של 5,030 ש"ח לחודש - פטורה מתשלום מס הכנסה - ולכן פטורה
גם מתשלום דמי ביטוח לאומי.
- **פטור על הכנסות מדמי שכירות החייבות בשיעור מס מוגבל**
סעיף 350א(7) לחוק העניק פטור מדמי ביטוח עד לשנת 2008, על הכנסות
משכר דירה למגורים בישראל, אם הן פטורות ממס הכנסה או שחלות עליהן
הוראות סעיף 122 לפקודה (מסלול 10%).
התיקון מרחיב את הפטור, גם על הכנסות מדמי שכירות מחו"ל, לפי סעיף
122א לפקודה (מסלול 15% מס), וכן על הכנסה שאינה מעבודה כעובד שכיר
או כעצמאי, הפטורה ממס לפי כל דין, כאמור בסעיף הקודם לעיל.
- **פטור על הכנסות מריבית ודמי ניכיון בעלות שיעור מס מוגבל**
הכנסת ריבית ודמי ניכיון בידי יחיד, אשר המס בגינה אינו עולה על 25% (או
על 15%, אם מדובר בנכס פיננסי שאינו צמוד מדד), תהיינה פטורות מתשלום
דמי ביטוח לאומי בידי יחיד.
- **החלת הפטור מתשלום דמי ביטוח גם על הכנסה פאסיבית מינימלית**
הפטור יחול גם על הכנסה פאסיבית שאינה עולה על 25% מהשכר השנתי
הממוצע במשק (כ-28 אלף ש"ח).

12. ניכוי הוצאות השגחה על ילדים

ביום 30 באפריל 2009 דן בית המשפט העליון בפרשת **ורד פרי** וקבע כי הוצאת השגחה על ילדים הינה הוצאה בעלת זיקה ממשית וישירה לייצור ההכנסה ולפיכך היא מותרת בניכוי.

בית המשפט טען כי אין הכרח שההוצאה תשתלב בתהליכו ומבנהו הטבעי של מקור ההכנסה. התכלית האמיתית והראויה הינה מיסוי ההכנסה האמיתית, מבחן האינצידינטליות בא רק לשרת תכלית זו, וראוי שיהיה מבחן עזר בלבד. כדי להכיר בהוצאה יש לקיים זיקה ממשית וישירה בין ההוצאה לבין ייצור ההכנסה, ובהתאם לסעיף 17 לפקודת מס הכנסה יש לדרוש כי ההוצאה הוצאה לשם ייצור ההכנסה.

חשיבותו של פסק הדין אינה נעוצה רק בעצם ההכרעה בסוגיית הכרה בהוצאות השגחה על ילדים, אלא בהכרעה העקרונית בשאלה מהי הוצאה שהוצאה בייצור ההכנסה.

תגובתו של המחוקק לפסק הדין לא איחרה לבוא וביום 31/7/2009 תוקנו, בין היתר, סעיפים 32, 40 ו-66 לפקודה ונקבע כי **לא יותרו בניכוי הוצאות שאינן משתלבות בתהליך הטבעי של הפקת ההכנסה במבנהו הטבעי של מקור ההכנסה** ושאין מהוות חלק בלתי נפרד מהתהליך ומהמבנה האמורים, לרבות הוצאות שהוצאו לשם הגעה למקום ההשתכרות ובחזרה ממנו ושהוצאו לשם טיפול בילד או השגחה עליו.

עוד נקבע כי, החל משנת 2012, תינתן לאימהות ולהורים במשפחות חד הוריות, נקודת זיכוי נוספת בעד כל ילד משנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים, וזאת החל משנת המס 2012.

כמו כן, במסגרת תיקון 187 לפקודה נקבע כי יינתנו לכל האבות לילדים (למעט אלו הזכאים לנקודות זיכוי בשל העובדה שהם חיים בנפרד והילדים בחזקתם), וכן לכל הורה שכן זוגו נפטר או שילדו רשום במרשם האוכלוסין בלא פרטי ההורה השני, כלהלן:

- נקודת זיכוי אחת בשנת לידתו של הפעוט ובשנת המס שבה מלאו לו 3 שנים.
- שתי נקודות זיכוי בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הפעוט ובשנת המס שלאחריה.

פרק מספר 3

מיסוי חברות

1. הכנסות

במסגרת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011, בוטל המתווה להפחתת שיעור מס חברות, ונקבע כי החל משנת 2014 ואילך שיעור מס החברות יהיה בשיעור של 26.5% והחל משנת 2018, שיעור מס החברות יעמוד על-23%.

להלן שיעורי מס החברות, משנת 2003 ואילך

מס חברות לפי "טרקטנברג"	מס חברות על פי חוק ההתייעלות		מס חברות על פי המתווה הקודם	
		שנה		שנה
25%	25%	2010	36%	2003
24%	24%	2011	35%	2004
25%	23%	2012	34%	2005
	22%	2013	31%	2006
26.5%	21%	2014	29%	2007
	20%	2015	27%	2008
25%	18%	2016	26%	2009
24%	-	2017		
23%	-	2018		

הערות ודגשים

- במסגרת חוק ההסדרים הוקטן מס החברות ל-24% ול-23% בשנים 2017 ו-2018, בהתאמה.
- החל מינואר 2008, לא תחול חבות בדמי ביטוח לאומי במשיכת דיבידנד (למעט בחברת בית, חברה משפחתית וחברה שקופה).

2. הוצאות / הפסדים

- א. סעיף 27 לפקודה מאפשר לנישום העוסק בעסק או במשלח יד, להמיר הפסד הון ממכירת מכונות וציוד ששימשו אותו בעסקו (פרט לרכב פרטי), בהפסד פירותי שוטף. לפיכך, בניסבות בהן קיימים הפסדי הון שנוצרו השנה ממכירת מכונות וציוד, ומתוכננת רכישה עתידית של מכונות וציוד בשנים הבאות, מוצע לשקול את הקדמת הרכישה לשנת המס הנוכחית על מנת לנצל את ההטבות שבסעיף 27 לפקודה כבר בשנה זו.
- לעניין זה יובהר, כי סכום ההפסד הפירותי לו זכאי הנישום, הינו הפסד ההון או הסכום שהוצא לרכישת המכונות והציוד החדשים, כנמוך מביניהם.
- ב. מגבלת ניצול הפסדי הון (בגבולות 7 שנות מס בלבד) בוטלה ביחס להפסדי הון שנוצרו החל משנת מס 1996.
- ג. ביצוע תיקונים ואחזקות המהווים הוצאה שוטפת ולא השבחה.

3. תשלומי מס

- השלמת מקדמות בשל "הוצאות עודפות" שתיחשבנה כמס ששולם על חשבון השנה השוטפת.
- תשלום יתרת חוב עד 31 בינואר 2019 ללא חיוב הפרשי הצמדה וריבית, עד תום פברואר 2019 ותשלום מחצית הפרשי ההצמדה והריבית, או עד תום מרץ 2019 ותשלום 75% מהפרשי ההצמדה והריבית.

4. בעלי שליטה

- פקודת מס הכנסה כוללת הוראות מיוחדות לבעלי שליטה בנושאים מסוימים:
- הפרשי הצמדה על הלוואות בעלים - הפטור ממס בגין הפרשי הצמדה על הלוואות בעלים מותנה באי תשלום וזקיפה של הפרשי ההצמדה בגין יתרות הזכות, לזכותו של בעל השליטה לפני תום שנת המס, ובתשלום המס בגין יתרות החובה של בעלי השליטה, במקרים בהם חלות על יתרות אלה הוראות סעיף 3(ט) לפקודה.
 - הפקדות לקופות גמל לפיצויים ולקרן השתלמות עבור בעלי השליטה, בגבולות התקרה הקבועה בפקודת מס הכנסה. עם זאת, משנת 2012, בוטלה הגבלת התרת ניכוי הוצאה בגין תשלומים שמשלמת חברה בעד מרכיב התגמולים לקצבה עבור חבר בעל שליטה העובד כשכיר בחברה.

5. דמי ניהול

דמי ניהול משולמים עבור שירותי ניהול הניתנים לחברה, על ידי גוף אחר כגון חברת אחזקות או חברה למתן שירותי ניהול שהוקמה על ידי בעל השליטה וכד'.

רשויות המס בוחנות את דמי הניהול בניסיון למנוע תכנוני מס שונים באמצעותם.

בפרשת "קרן תל אביב לפיתוח", שנידונה לאחרונה, חתמה המערערת עם מר בן שושן על הסכם ולפיו הוא ישמש כמנכ"ל החברה, וכי התשלום בגין שירותיו ישולם כנגד חשבונית מס.

בפועל הונפקה חשבונית המס על ידי חברה בבעלות בן שושן, והמערערת דיווחה על התשלומים כהוצאה בגין שירותי ניהול. פקיד השומה קבע כי ההכנסה ששולמה לחברת בן שושן מהווה "הכנסת עבודה" בידי המנכ"ל ולפיכך היה על המערערת לנכות מס במקור.

בית המשפט בחן תחילה את מהות היחסים בין הצדדים וקבע כי לא סופקו למערערת שירותי ניהול באמצעות חברת בן שושן, אלא מדובר ביחסי עובד-מעביד. כמו כן, ההסכם מבטא למעשה התקשרות אישית עם המנכ"ל ולא עם החברה, שהוקמה לאחר חתימתו. ההסכם כלל, בין היתר, את הצהרת המנכ"ל בדבר יכולתו לעבוד בתפקיד בקרן, את כפיפותו ליו"ר הקרן וכן את היחסים בין הקרן למנכ"ל, כמו: תנאי שכר, אחריות אישית ותנאים לסיום הקשר. תלוש השכר שהונפק לו מידי חודש (בגין הרכב הצמוד והנייד שהועמדו לשימוש) וכן הנפקת טופס 106 מדי שנה, חיזקו את קיומם של יחסי עובד-מעביד.

מנגד, לא מצא בית המשפט כל אינדיקציה לכך שחברת בן שושן סיפקה לקרן שירותי ניהול כלשהם, וקבע כי יישום המבחנים לקיומם של יחסי עובד מעביד, בנסיבות העניין, מעלה כי השכר ששולם למנכ"ל הינו בגדר "הכנסת עבודה".

המנכ"ל היה נתון למרותם ולפיקוחם של הוועד המנהל ויו"ר המערערת. מטבע תפקידו היה המנכ"ל חלק אינטגרלי וחיוני במנגנון הפעילות של הקרן, כאשר מנגד לא היה לו כל תפקיד של ממש בחברת בן שושן, ותפקידו במערערת נשא אופי אישי. וגם, התמורה ששולמה כללה גם תשלומים סוציאליים.

בית המשפט פסק כי התשלומים ששילמה המערערת לחברת בן שושן במסגרת הסכם העסקתו כמנכ"ל אצל המערערת מהווה "הכנסת עבודה" בידיו של המנכ"ל.

עם זאת ציין בית המשפט, כי אין באמור בכדי לקבוע כי לא ניתן, באופן עקרוני, לתת שירותי ניהול באמצעות חברה, אך במקרה הזה לא כך נעשה.

בפסק דין "שירותי רכב רוממה חיפה" קבע בית המשפט העליון כי על הנישום נטל הוכחת אמיתות דמי הניהול, ונטל זה דורש רמת שכנוע גבוהה מהרגיל.

יודגש כי במקרה זה (וגם באחרים) קבע בית המשפט את סכום ההוצאה, הנראה לו סביר לכאורה בנסיבות המקרה ומתוך הכרה בקיום השירות, אך הערכה היא כי התגמול שנקבע בפועל על ידי החברה עשוי להיות גבוה יותר.

בפסק דין "שיר לביא בניה ופיתוח בע"מ" קבע בית המשפט המחוזי בבאר שבע כי נישום שלא הוכיח את עצם קיום ההוצאה והצדקת ייחוסה למסגרתו שלו אינו זכאי להכרה באותה הוצאה. במקרה זה היה מדובר בהכרה בדמי ניהול ששילמה חברה לשתי חברות אחרות, כאשר כל שלושת החברות היו בשליטת אותו אדם.

דין דומה חל על תשלומים אחרים בין חברות קשורות, דוגמת החזרי הוצאות ותמורה עבור שירותים אחרים.

לאור האמור מומלץ להקפיד על היערכות נכונה על מנת להבטיח כי דמי הניהול יוכרו כהוצאה לצורך מס הכנסה, וכן להקטין את החשיפה לטענה אפשרית כי מדובר בעסקה מלאכותית.

אנו מציעים להיערך כמפורט להלן:

- לערוך הסכם מראש ובכתב, בין הצדדים, אשר קובע את סוג השירותים הניתנים ואת סכום דמי הניהול המוסכמים.
- חשוב כי סכום דמי הניהול יהיה סביר ביחס להיקף השירותים הניתנים ולא יעלה על הסכום הדרוש לייצור ההכנסה.
- לערוך תיעוד תקופתי על השירותים שיינתנו במסגרת הניהול.
- להקפיד על תשלום סדיר בפועל של דמי הניהול במהלך השנה.

6. יחיד (עצמאי) או חברה בע"מ

ככלל, אנו ממליצים לבחון, מעת לעת, מעבר לפעילות במסגרת חברה, תוך התייחסות להיבטים משפטיים, תדמיתיים ומיסויים, וכמובן לקחת בחשבון את התייחסות המחוקק ל"חברות ארנק" כפי שיורחב להלן.

זכור, קביעת תקרת הגבייה מביטוח לאומי בשנת 2011 על סכום השווה לפי 9 מהשכר הממוצע במשק (כ-73 אלף ש"ח בחודש) הובילה להקמת חברות רבות.

עם זאת, משנת 2012, עם הקטנת (השבת) התקרה לביטוח לאומי לעד 5 פעמים השכר הממוצע במשק (כ-43 אלף ש"ח בחודש), הגדלת שיעור המס על דיבידנד מ-25% ל-30% (על בעל מניות מהותי) ולמרות הפחתה מדורגת של מס החברות ל-24% ו-23% בשנים 2017 ו-2018 בהתאמה, כדאיות ההתאגדות כחברה פחתה במידה מסוימת.

עם זאת, פעילות כחברה עשויה עדיין להיות כדאית במכלול השיקולים.

מבחינת "שיקולי מס" מוצע להתייחס, בין היתר, לנושאים הבאים:

- בחינת שיעורי המס החלים על רווחיה הלא מחולקים של החברה ואת המס הנוסף החל בעת חלוקתם. בעת חלוקת רווחי החברה כדיבידנד מוטלת חבות מס נוספת (בשיעור של 30% לבעל מניות מהותי או של 25% לכל בעל מניות אחר) בלא קשר למקור ההכנסה, וכך יש חיוב מס נוסף גם על רווחי הון או שבח מקרקעין.
- על הכנסת היחיד (במגבלות תקרה) מוטלים דמי ביטוח לאומי, בעוד שעל חלוקת דיבידנד זו לא מוטלים דמי ביטוח לאומי.
- מי שבוחר להעביר את עסקו לחברה עשוי לעמוד בפני טענת רשויות המס כי ביצע בפועל מכירה של המוניטין שצבר במהלך עסקו כיחיד. על מנת להימנע מטענות אלו מומלץ במעבר כזה לבחון מכירה תמורת מניות (לפי סעיף 104), או לערוך חוזה לפיו המוניטין נותר בבעלות המוכר ולא עובר לחברה.
- בחברה ניתן להשאיר חלק מהכסף בחברה (או להשתמש בו להשקעות) וכך להמנע או לדחות את המס בגין חלוקת דיבידנד.
- בשולי הדברים נזכיר כי בית המשפט בפסק דין "אניעם ולוינס" קבע כי לנישום יש זכות לפעול במסגרת חברה גם אם תוצאת החלטה זו היא למעשה הפחתת מס ("...גם לו בחר המערער לפעול באמצעות חברה רק כדי להקל את עול המס היתה זו העדפה מוכרת ופעילות מותרת על פי דיני המס...").

7. תמצית ההבדלים בין שתי תצורות הפעילות -

חברה בע"מ	עצמאי	הנושא
החברה פועלת מול רשויות המס בכל פעילותה העסקית, ובעל השליטה מחויב להגיש דוח שנתי.	בעל העסק עומד, באורח אישי וישיר, מול רשויות המס.	קשר עם רשויות המס
23% - מס חברות בשנת 2018 חלוקת דיבידנד - 30%.	עד-47% (בשנת 2018) מס שולי מהרווח החייב במס. קבלת נקודות זיכוי וניכויים אישיים.	שיעורי מס הכנסה
אין חבות על רווחי החברה, וגם לא על משיכת דיבידנד.	חבות בשיעור של 17.83% מהרווח, עד סך של כ-43 אלף ש"ח לחודש.	שיעורי דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות
46.1% מס אפקטיבי משוקלל (מס חברות + משיכת דיבידנד)	47% על כל שקל מעל הכנסה של כ-43 אלף ש"ח בחודש. 3% נוספים (מס יסוף) על הכנסה מעל לכ-53 אלף ש"ח בחודש.	נטל מס כולל
דימוי של עסק גדול. אפשרויות נוחות להעברת בעלות, כניסת שותפים ו/או חילוף מנהלים.	מבוססים רק על בעל העסק.	מוניטין ויציבות
כפולה בלבד.	חד צידית בד"כ (או כפולה בעסק גדול יותר)	שיטת ניהול פנקסי חשבונות
יקרה יותר, אבל, בדרך כלל, משתלמת יותר.	זולה יחסית	עלות הכספית
מסודרת יותר. ניתן לערוך ניתוחים טובים יותר על בסיס הנהלת החשבונות הכפולה.	בסיסית	התנהלות
אין בד"כ חשיפה אישית, למעט - בערבוביות אישיות.	חשיפה אישית מלאה.	תביעות ופשיטות רגל
הליך רישום החברה ברשם החברות. פתיחת תיקים במס הכנסה ובמס ערך מוסף.	פתיחת תיקים במס הכנסה ובמס ערך מוסף.	תהליך הקמה

פרק מספר 4

סוגיות מסוי מיוחדות ועדכוני חקיקה

1. דיווח מקוון ומפורט למע"מ

תיקון 37 לחוק מע"מ, שנחקק בשנת 2009 שינה את תוכן ואופן הדיווח התקופתי ולפיו נדרש ציבור העוסקים להגיש דיווח מפורט על עסקאותיו ותשומותיו, בתדירות חודשית, באופן מקוון וחתום בחתימה אלקטרונית מאושרת.

חובת הדיווח החלה בהדרגה בשנת 2010, ותימשך על עוסקים שונים החייבים בדיווח, ע"פ היקף וסוג פעילותם, כלהלן:

- א. מינואר 2011 חלה חובת הדיווח המפורט גם על עוסקים בעלי מחזור עסקאות של מעל 4 מיליון ש"ח, או על עוסקים החייבים לנהל ספרי חשבונות בשיטה הכפולה (לפי הוראות ניהול ספרים), וכן על מלכ"רים המעסיקים 300 עובדים ויותר.
- ב. בינואר 2012 חובת הדיווח היתה אמורה לחול על כלל העוסקים המורשים והמלכ"רים. עם זאת, כדי להקל על ציבור הנישומים, הדיווח המקוון לשנת 2012 (ובדיעבד גם לשנת 2013) חל על עוסקים בעלי מחזור של מעל 2.5 מיליון ש"ח, או עוסקים החייבים בניהול חשבונות בשיטה הכפולה, על מלכ"רים אשר מחזורם מעל 20 מיליון ש"ח, וכן מוסדות כספיים אשר מחזורם מעל 4 מיליון ש"ח.
- ג. ועדת הכספים אישרה, החל מינואר 2015, את הרחבת מעגל העסקים המחויבים בדיווח לעסקים בעלי מחזור של מעל 1.5 מיליון ש"ח.

2. מס הכנסה שלילי (מענק עבודה)

תכנית מענק עבודה או בשמה המוכר יותר "מס הכנסה שלילי" הורחבה, וכעת עובדים ועצמאים נוספים עשויים ליהנות מתוספת להכנסתם החודשית.

מענק עבודה הינו תוספת הכנסה לבעלי הכנסות נמוכות המהווה כלי לתמרוץ השתתפות עובדים בשוק העבודה ולחיזוק מעמד עובדים ברמות השכר הנמוכות.

שכיר או עצמאי שבשנת המס מלאו לו 23 שנים והיה לו ילד אחד לפחות (שטרם מלאו לו 19 שנים), או שכיר או עצמאי גם ללא ילדים מתחת לגיל 19 ועד גיל 55 ושהכנסתו החודשית הממוצעת באותה שנה הייתה גבוהה מ-2,070 ש"ח ונמוכה מ-6,757 ש"ח, זכאי כנראה לקבל את מענק ההכנסה.

המועד האחרון להגשת בקשות למענק הכנסה עבור שנת המס 2017 הוא עד ה-26/12/2018. יודגש, כי הזכאות למענק היא שנתית ולכן כדי ליהנות מהמענק, יש להגיש בקשה חדשה בכל שנה.

מצ"ב לינק לבדיקת זכאותך: <https://www.misim.gov.il/maanakovoda>

3. חישוב מאוחד/נפרד לבני זוג

מה הבשורה ?

ועדת השרים לחקיקה אישרה לפני מספר שנים, פה אחד, את הצעת החוק לביטול חישוב המס המאוחד לזוגות נשואים העובדים באותו עסק.

לדעתנו, חרף עלותו, מדובר בתיקון שוויוני, צודק ונכון המבטל עיוות היסטורי במשק הישראלי. החוק אף עשוי ליצור תעסוקה ולעודד פיתוח עסקים משפחתיים.

מה משמעות התיקון ?

משמעות התיקון היא שכל אחד מבני הזוג, שעבודתו נחוצה והכנסותיו משקפות את תרומתו להכנסת העסק, ייהנה, החל מינואר 2014, מחישוב מס נפרד. החישוב יעשה לפי מדרגות המס של שכרו, בתוספת נקודות זיכוי והטבות המס המגיעות לו.

התיקון מסיר מזוגות נשואים העובדים באותו עסק את כל המגבלות שהוטלו עליהם עד היום. כך למשל, עבודה מבית מגוריהם וזכאות לחישוב נפרד רק עד לסכום כ-50 אלף ש"ח בשנה, שהיו מותרים עד כה.

מה נחוץ כדי שנקבל חישוב נפרד?

תיקון 199 לפקודה, מה-31/12/2013, מאפשר לזוג שיש לו "מקור הכנסה משותף" לבצע חישוב נפרד, אם מתקיימים כל התנאים הבאים:

1. יגיעתו האישית של כ"א מבני הזוג נדרשת לייצור ההכנסה המשותפת.
2. הכנסת כ"א מבני הזוג תואמת את תרומתו לייצור ההכנסה המשותפת וגם מיוחסת בהתאם בין בני הזוג.
3. אם ההכנסה מופקת בבית מגורי בני הזוג, נדרש שבית המגורים ישמש, דרך קבע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה המשותף נעשית בבית המגורים.

מה נרוויח בפועל ?

בפועל ניתן להרוויח מהתיקון לחוק מאלפי שקלים בודדים ועד עשרות אלפי שקלים בשנה, כמובן בהתאם לרמת השכר וחלוקתה בין בני הזוג.

האם זה טוב לזוגיות ?

לא בטוח, אבל לפחות נרוויח יותר...

ומה היה עד כה ?

בית המשפט העליון דן בעניין "מלכיאלי" וקבע כי בהתאם ללשון החוק ולתכליתו, חזקת התלות לגבי בני זוג העובדים בעסק משותף היא חזקה חלוטה, ובשל כך אינם רשאים לערוך חישוב נפרד על הכנסותיהם מהעסק.

4. החלטה על בסיס דיווח (מזומן או מצטבר)

כידוע, ישנן שתי שיטות לדיווח על תוצאותיו העסקיות של עסק. דיווח לפי **בסיס מזומן** - לפי התשלומים והתקבולים בפועל בלבד, ודיווח לפי **בסיס מצטבר** - לפי מועד ביצוע העסקאות ולא לפי מועד תשלומן בפועל.

הערות ודגשים

- בהתאם לאמור לעיל, אלו המדווחים לפי בסיס מזומן חייבים לשלם את כל הוצאותיהם בהמחאות שימשכו מהבנק עד ליום 31 בדצמבר 2018.
- ביהמ"ש העליון קבע בעניין "**קבוצת השומרים**" כי אין קשר בין שיטת ניהול החשבונות של הנישום (חד-צידית או כפולה) לבין שיטת הדיווח (מזומן או מצטבר), וכן אין להתייחס לגודל העסק. על פי מבחני הפסיקה (פס"ד קבוצת השומרים ופס"ד דמבו) הזכות לדיווח על בסיס מזומן, ניתנת לבעלי מקצועות חופשיים ובעלי עסקים קטנים (כולל עסקים המאוגדים כחברה) ואשר אין בעסקם מלאי מהותי. במרץ 2005 אף התקבלה החלטת ועדת פסיקה של מס הכנסה ולפיה חברות העוסקות במתן שירותים ואין להן מלאי עסקי רשאיות (אך לא חייבות כמוכן) לדווח לצרכי מס ע"ב מזומן, גם אם הדיווח החשבונאי נעשה ע"ב מצטבר.
- ניתן לדחות קבלת הכנסות, באופן סביר, לשנה הבאה. נציין כי קבלת שיק, אשר פירעונו בעתיד, אינה נחשבת, למדווחים על בסיס מזומן, כהכנסה במועד קבלתו, אלא רק במועד פירעונו או הסבתו לאחר.

ניכויים וזיכויים המותרים על בסיס מזומן

- השלמת תשלומים בשל הוצאות נלוות לשכר (קופות תגמולים, קרן השתלמות וביטוח מנהלים), וכן השלמת תשלומים בשל פיצויי פרישה.
- תשלומים בשל תרומות למוסדות מוכרים.
- רכישת קופות רושמות, לאור הניכוי המיוחד המוענק במסגרת התקנות.
- הקדמת תשלומים שונים: הכשרה מקצועית, השתלמויות, צרכי משרד, תיקונים, אחזקה, וכו'.
- תשלום הוצאות לבעלי שליטה.
- תשלומים בשל הוצאות מחקר, סרטים ונפט.
- תשלום דמי פינאי.

5. קיצוז הפסדים

המישור הפירותי

- הפסד שוטף של אדם מעסק או ממשלח יד, שאילו היה רווח, היה ממוסה לפי הפקודה, אפשר (לא חובה) לקזזו כנגד הכנסה חייבת של אותו אדם. הקיזוז מבוצע בשנה שבה נוצר ההפסד והרווח, היינו, אין קיזוז אחרנית.
- היה ומבוצע חישוב נפרד לבני זוג, לא ניתן להעביר הפסד של אחד מבני הזוג לבן הזוג השני (פסק דין "בן אליהו").
- במקרה בו לא ניתן לקזז את ההפסד בשנה שבה נוצר, יועבר ההפסד לשנים הבאות. הפסד המועבר מעסק או ממשלח יד "נחות" מהפסד שוטף, כלומר - לא ניתן לקזז הפסד מועבר מכל מקור, אלא מול הכנסה חייבת מעסק או ממשלח יד, לרבות רווח הון בעסק או במשלח יד.
- ניתן לקזז הפסד מועבר מעסק או ממשלח יד שנוצר משנת 2007 ואילך, אף מול הכנסה משכר, אם אותו אדם חדל לעסוק בעסק או במשלח יד שבגינו נוצר ההפסד המועבר ולאותו אדם לא הייתה הכנסה מעסק או ממשלח יד בשנת הקיזוז.
- למרות הוראות סעיף 28(א) לפקודה הדין בקיזוז הפסד שוטף, והוראות סעיף 28(ב) לפקודה הדין בקיזוז הפסד מועבר, הנישום יכול לבקש שלא לקזז הפסד, שוטף או מועבר, מול סכום אינפלציוני או כנגד רווח הון, ריבית או דיבידנד, אם שיעור המס החל עליהם אינו עולה על 20%.

המישור ההוני

- הפסד הון שוטף לרבות הפסדים מניירות ערך סחירים ושאינם סחירים, יקוזז כנגד כל רווח ריאלי מנכסים סחירים או לא סחירים, לרבות שבח מקרקעין, ובלבד שהפסד הון מחוץ לישראל יקוזז תחילה כנגד רווח הון מחוץ לישראל.
- הפסד מנכס מחוץ לישראל (שוטף או מועבר) יקוזז בתחילה מול רווח מנכס שמחוץ לישראל. אם אין רווח על נכס מחוץ לישראל, יקוזז ההפסד מול רווח מנכס בישראל.
- הפסד הון שוטף מניירות ערך (סחירים ולא סחירים) יקוזז בנוסף לאמור לעיל, גם כנגד:
 - 1) הכנסה מריבית או מדיבידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך.
 - 2) הכנסה מריבית או מדיבידנד ששולמו בשל נייר ערך אחר, ששיעור המס החל על הכנסות אילו אינו עולה על 25%.

6. מהפיכה בחוק מיסוי מקרקעין

בעקבות תיקון מספר 76 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), במסגרת חוק ההסדרים, אושרו מספר תיקונים מהותיים, שהשפעתם, בתמצית, כלהלן:

א. **שינויים בשיעורי מס רכישה ל"דירה יחידה" בידי תושב ישראל**
שיעורי מס רכישה ליחיד שרכש דירה יחידה החל מה-16/1/2018 הינם:

שיעור מס רכישה	שווי דירה (בש"ח)		
פטור	0	-	1,664,520
3.5%	1,664,520	-	1,974,335
5%	1,974,335	-	5,093,535
8%	5,093,535	-	16,978,450
10%	מעל 16,978,450		

ב. **העלאת שיעורי מס רכישה לדירה ש"אינה דירה יחידה"**
העלאת מס רכישה ביחס לדירת מגורים שאינה דירה יחידה וכן לדירה שנרכשה בידי תושב חוץ, כלהלן:

16/1/2018-15/1/2019			
שיעור מס רכישה	שווי דירה (בש"ח)		
8%	0	-	5,095,570
10%	מעל 5,095,570		

ג. שינויים בפטור ממס שבח לדירות מגורים

נעשתה רפורמה מקיפה בפטור ממס שבח בעת מכירת דירת מגורים מזכה, שעיקרה, בתמצית, כלהלן:

1. האפשרות לקבלת הפטור תוגבל רק לתושבי ישראל, או לתושבי חוץ שימציאו אישור משלטונות המס במדינה בה הם תושבים כי אין להם דירת מגורים באותה מדינה.
2. הפטור הוגבל עד סכום של 4,456 מליון ש"ח. עודף המכירה מעל סכום זה יחוייב במס שבח רגיל.
3. ניתן יהיה לבקש פטור גם כאשר דירת המגורים נמכרת במסגרת עסקת קומבינציה.
4. בוטל הפטור הרגיל למכירת דירה להשקעה אחת לארבע שנים.
5. הפטור יחול רק למי שבבעלותו דירה יחידה, ובתנאי שהמוכר היה הבעלים של הדירה הנמכרת 18 חודשים לפחות מיום שהיתה לדירת מגורים.
6. הארכת "תקופת הצינון" לפטור בשל מכירת דירת מגורים שהתקבלה במתנה מהורים. תקופת הצינון לדירות שהתקבלו במתנה תהינה שלוש שנים אם הדירה שימשה דרך קבע למגוריו של המוכר, וארבע שנים אם הדירה לא שימשה דרך קבע למגוריו של המוכר.

ד. הוראות מעבר לגבי הפטור לדירת מגורים

נקבעו הוראות מעבר לענין ביטול הפטור ממס שבח בעת מכירת דירת מגורים מזכה כלהלן:

1. כעקרון ההוראות החדשות נכנסו לתוקף החל מה-1/1/2014.
2. מי שברשותו יותר מדירה אחת, יכול היה למכור בשנים 2014-2017 עד שתי דירות ולקבל פטור ליניארי. כלומר, השבח שנצבר עד ה-1/1/2014 יהיה פטור, ומעבר לכך יחוייב במס של 25%.
3. התנאים למכירת שתי הדירות הינם שבמכירת אחת הדירות לפחות היה מתקבל פטור אלמלא התיקון, שלא מדובר במכירה לקרוב ושעברו תקופת צינון אם אחת הדירות התקבלו במתנה.
3. מכירה שלא תעמוד בתנאים הנ"ל תחוייב במס שבח רגיל על מלוא הרווח.

4. אם נמכרה דירה שהתקבלה במתנה בתקופה שמה-1/8/2013 ועד ה-31/12/2017, יראו את נותן המתנה כמוכר הדירה.
5. מכירה של דירת מגורים מזכה החל מה-1/1/2018 שאינה פטורה ממס שבח, תחוייב במס שבח באופן ליניארי. כלומר, השבח שנצבר עד ה-1/1/2014 יהיה פטור, ומעבר לכך יחוייב במס של 25%.

ה. הוראות נוספות

1. במתחמי פינוי-בינוי קיים פטור ממס שבח למכירת יחידות ליזם הפרויקט. הפטור קיים גם במידה ותמורת היחידה הנמכרת ליזם מתקבלת יחידה חלופית קטנה יותר והשלמת התשלום נעשית בכסף.
2. אם היחידה שנמכרה ליזם אינה יחידת מגורים, אזי תשלום בכסף מהיזם למוכר לא יהיה פטור ממס שבח.
3. נשלל הפטור בהעברת זכות במקרקעין בין אחים, למעט אם הזכות התקבלה מהורה או הורי הורה בלא תמורה או בירושה.
4. שר האוצר הוסמך לקבוע תנאים להגשת ההצהרות לפי חוק מיסוי מקרקעין באופן מקוון.
5. אם נוכה מס במקור בעסקת מקרקעין על פי הוראות פקודת מס הכנסה, ניתן יהיה לקזז את הניכוי במקור כנגד החבות במס שבח, ובתנאי שהניכוי במקור לא קוזז כנגד מקדמות מס הכנסה השוטפות.
6. יוטלו קנסות גרעון כבדים במקרים בהם נישומים לא ידווחו על פעולות חייבות בדיווח או יוכח כי ביצעו עסקה מלאכותית.

7. חברה נשלטת זרה

בכדי למנוע מצב לפיו תושב ישראל ימנע מתשלום מס בגין הכנסותיו הפאסיביות שנצמחו לו בחו"ל, וזאת על דרך החזקה בנכסי ההון באמצעות חברה תושבת חוץ שבשליטתו, נחקקו הוראות למיסוי "חברה נשלטת זרה" וזאת בדומה להוראות CFC (Controlled Foreign Corporation) הנהוגות במדינות אחרות.

הוראות אלו מביאות לייחוס דיבידנד רעיוני לבעלי שליטה תושבי ישראל, בגין רווחים שלא חולקו מחברה נשלטת זרה, עליהם יתחייב בעל השליטה במס כאילו קיבל את חלקו ברווחים אלה כ"דיבידנד רעיוני". חישוב המס ייעשה תוך מתן זיכוי מהמס הזר שהיה חל אילו היו מחולקים בפועל רווחים אלו.

8. מחירי העברה

מחירי ההעברה בעסקאות בינלאומיות זוכים בשנים האחרונות לטיפול כלל עולמי. כל מדינה מנסה להגדיר את המחירים לפיהם יבוצעו עסקאות בינלאומיות, במטרה למנוע העברת רווחים שנצברו באותה מדינה למדינות אחרות באמצעות ביצוע עסקאות במחירים לא סבירים.

ב-2006 הותקנו תקנות מס הכנסה (קביעת תנאי שוק) מכוח סעיפים 85א(ה) ו-243 לפקודה, המתייחסים לעסקאות בינלאומיות, ובהמשך לתקנות אלו פורסם ב-2008 חוזר מס הכנסה מספר 3/2008 הדין במחירי העברה.

התקנות והחוזר מגדירים כללים לקביעת מחיר עסקה עם תושב חוץ במקרה בו קיימים "יחסים מיוחדים" עם תושב החוץ, ובעסקה נקבע מחיר שאינו משקף את "מחיר השוק" ואת סמכותו החוקית של פקיד השומה לבחון עסקאות כאמור.

המינוח "יחסים מיוחדים" על פי הפקודה כולל יחסים שבין אדם לקרובו, וכן שליטה של צד אחד לעסקה במשנהו, או שליטה של אדם אחד בצדדים לעסקה, במישרין או בעקיפין, לבד או יחד עם אחר. כלומר, הכוונה היא לכל מקרה של פעולה בין גופים כאלו - מתן הלוואה, מכירת שירות ועוד.

התקנות קובעות את השיטות להכרה במחיר העסקה או בתנאי כמחיר שוק או כתנאי שוק, לפי העניין. כמו כן, התקנות קובעות חובת דיווח שנתית מצומצמת על ביצוע עסקה בינלאומית וחובת דיווח מקיפה על עסקה הכוללת גם את חקר השוק שביצע הנישום לצורך קביעת המחיר (אם פקיד השומה דרש זאת).

צד לעסקה הנ"ל רשאי לפנות לרשות המסים, ולבקש אישור מוקדם כי מחיר של עסקה מסוימת או של סדרת עסקאות דומות, כפי שהוסכם בין צדדים המתקיימים ביניהם יחסים מיוחדים, הוא בהתאם לתנאי השוק.

בשנת 2007 פורסם טופס/נספח לדוח השנתי המוגש לרשות המסים. על פי התקנות, החל משנת 2007, חובה לפרט בדוח השנתי על ביצוע עסקאות בינלאומיות בהתאם לתנאי השוק, וכן לצרף לדוח את הנספח האמור, בו יוצהר כי עסקאות עם צדדים קשורים בחו"ל נערכו בתנאי שוק כפי שאלה נקבעו והוגדרו בפקודה ובתקנות.

הטופס מתייחס לכל חוזה (עסקה) עם צד קשור ויש לציין אם מדובר בעסקה חד פעמית. לכל עסקה יש לצרף טופס / הצהרה נפרדת בה תפורט העסקה, פרטי הצד הקשור (לרבות מקום מושבו), הצהרה חתומה על ידי מנהלי החברה כי העסקה נעשתה במחיר שוק, וכן את מחיר העסקה שנקבע בין הצדדים.

9. רכישת חברה לשם ניצול הפסדי עבר

אפשרות קיזוז הפסדים נצברים בחברות נדונה פעמים רבות בבתי משפט. ההלכה המפורסמת מכולן היא **הלכת רובינשטיין** - בה רכש אדם חברה שתחום עסוקה בדגי נוי, שינה את שמה והעביר את פעילות עסקי הבניה הרווחיים שלו לתוכה. בית המשפט העליון קבע כי מדובר בעסקה מלאכותית (לפי סעיף 86 לפקודה) וקבע כי עסקה מלאכותית תיחשב לכזו אם היא נעדרת טעם מסחרי, מלבד הטעם להימנע ממס. לאור העובדה כי רכישת החברה היתה ללא טעם מסחרי אחר, לא הותר קיזוז ההפסדים לחברה.

לעומת זאת מפסק דין **בן ארי**, שניתן במאי 2008 בעליון, עולה בבירור המסקנה כי כל עוד אין שינוי בגרעין השליטה בחברה, רשאים בעלי המניות לנהל פעילות עסקית חדשה במסגרת החברה, ולקזז את רווחי הפעילות החדשה כנגד הפסדים עסקיים משנים קודמות שנצברו בחברה.

נציין כי יש הסבורים כי כוחה יפה גם כאשר השליטה בחברה מועברת בתום לב במתנה או בירושה.

10. השפעת אימוץ התקינה הבינלאומית - IFRS

ב-25 בינואר 2010 התקבל בכנסת תיקון מספר 174 לפקודה ובמסגרתו התווסף סעיף 87 הקובע הוראת שעה לשנים 2007-2009 ולפיה, בקביעת ההכנסה החייבת לשנים אלו, לא יחול תקן מספר 29, אף אם הוחל בדוחות הכספיים לגבי שנות מס אלה.

כלומר, לגבי חישוב ההכנסה החייבת לשנות מס אלו ימשיכו לחול כללי החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות, ואין להיזקק לכללים הבינלאומיים שאומצו במסגרת תקן 29.

בהתאם לתיקונים שפורסמו לפקודת מס הכנסה, תקן 29 יחול גם בשנים 2010 עד 2013, ככל שאין הוראה ספציפית בדיני המס בסוגיה הרלוונטית.

רשות המסים יוזמת חקיקה להתאמת דיני המס לכללי החשבונאות הבינלאומיים, אך החקיקה טרם פורסמה כהצעה וטרם אושרה, לכן לגבי שנת 2017 ואילך אנו ממליצים לעקוב אחר ההתפתחויות בעניין.

11. חוק עידוד השקעות הון

חוק עידוד השקעות הון לאחר תיקונו המקיף בשנת 2005 (תיקון 60), כלל שני סוגי מסלולי הטבות. האחד - **מסלול מענקים** (מפעל מאושר), והשני - **מסלולי הטבות מס** (מפעל מוטב).

במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2011-2012 בוצע שינוי מהותי במתכונת החוק, בוטלו כל מסלולי המס הקיימים ונקבע שיעור מס אחיד מופחת על חברות תעשייתיות העומדות בתנאי היצוא. עוד נקבע כי ניתן להנות הן ממס מופחת והן ממענקים (באיזור פיתוח א').

12. עלויות הקשורות באתרי אינטרנט

על פי הוראות חוזר מס הכנסה מספר 15/2002 יטופלו הוצאות הקשורות באתרי אינטרנט כלהלן:

(א) **עלויות הקשורות בשמות המתחם** - הוצאות הונית שאינן ברות הפחתה, היות ואורך החיים של נכסים מסוג זה אינו מוגבל בזמן.

במידה ושם המתחם התקבל בשכירות למספר שנים, תותר ההוצאה לאורך תקופת השכירות.

(ב) **עלויות ראשוניות להקמת אתר אינטרנט** - הוצאות הונית ברי פחת בשיעורים של 25% או 33%, בהתאם לסוג המחשב.

(ג) **עלויות פרסום אתרי אינטרנט** - יחולו כללים הדומים לאלו החלים על הוצאות פרסום אחרות, כלומר ההוצאות תותרנה בניכוי במהלך התקופה שבה הוצאו.

(ד) **תפעול שוטף של אתרי אינטרנט** - ההוצאות תותרנה בניכוי במהלך התקופה לה הן מתייחסות.

(ה) **עלויות שינוי אתר אינטרנט** - רכיבים המקנים יתרון מתמיד לבעל האתר יהווו לנכסים כתוכנה חדשה, ועלות שאר הרכיבים תותר בניכוי במהלך התקופה לה הן מתייחסות.

13. חובת הגשת דוח של יחיד באופן מקוון

במסגרת תיקון 161 לפקודת מס הכנסה נדרש כל יחיד החייב בהגשת דוח שנתי למס הכנסה שהייתה לו במהלך אותה שנה הכנסה מעסק, ממשכורת או מחקלאות, להגיש את הדוח השנתי באופן מקוון.

דוח שנתי ייחשב כדוח מקוון אם שודר באמצעות האינטרנט או שודר באמצעות מערכת המחשב של רשות המסים (שע"ם) על ידי מייצגים (רואי חשבון, יועצי מס או עורכי דין) המחברים למחשב שע"ם.

היישום להגשת דוחות מקוונים מופיע באתר רשות המסים www.mof.gov.il/taxes תחת הכותרת "שידור נתוני דוח שנתי למס הכנסה ליחיד".

בשנת 2010 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות מס הכנסה המאפשרות פטור מהגשת דוח מקוון ליחיד שהכנסתו השנתית (מחזור עסקי או משכורת) אינה עולה על 80,510 ש"ח בשנת המס, לגבי כל אחד מהם, ואם היה לו בן זוג - סך כל הכנסתם החייבת אינה עולה על 161,030 ש"ח.

בנוסף נקבע בתקנות פטור מחובת דוח מקוון ליחיד שהוא ובן זוגו הגיעו לגיל פרישה.

ההקלות הללו לא יחולו על מי שהוא או בן זוגו בעל שליטה בחברה על פי הגדרתו בפקודת מס הכנסה וכן הן לא יחולו על מי שהגיש תביעה לקבלת מענק "מס הכנסה שלילי".

יודגש כי ההקלה האמורה פוטרת את האוכלוסיות שנקבעו מחובת הגשת דוח באופן מקוון אך אינה פוטרת מחובת הגשת הדוח השנתי על פי הוראות פקודת מס הכנסה.

בהתאם לסעיף 195ב(א)(1) לפקודה יוטל עיצום כספי בסך של 1,180 ש"ח לכל חודש פיגור בהגשת דוח מקוון.

14. חוק האנג'לים - ניכוי השקעה בחברות עתירות ידע.

במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 נקבעה הוראת שעה שמטרתה לעודד פעילות בחברות סטארט-אפ ע"י הכרה בהשקעה כהוצאה שוטפת.

לפי ההוראה, יחיד המשקיע ב"חברת מטרה" עד סכום של 5 מיליון ש"ח, יוכל, אם עמד בתנאים מסוימים, להכיר בהשקעה כהוצאה לצרכי מס, במשך 3 שנות מס ממועד ההשקעה.

התיקון אשר נכנס לתוקף בשנת 2016, הרחיב את הטבת המס.

לפי התיקון, יחיד או יחידים (לרבות בשותפות) שהשקיעו ב"חברה מתחילה", אשר רף הדרישות שלה נמוך יותר, יהיו זכאים לניכוי בגובה ההשקעה.

15. הוראות ניהול ספרים

כל עוסק, קטן כגדול, מחויב בניהול ספרי חשבונות המהווים את בסיס המידע לדיווח לרשויות המס ולבעלי עניין אחרים. הוראות אלו הן למעשה חקיקה משלימה להוראות מס הכנסה הכלליות, והן קובעות את הנהלים הכלליים והספציפיים לכל עסק.

יישום שגוי או לקוי של הוראות אלו עלול להוות עילה לפסילת ספרי החשבונות שלכם, ולהטלת סנקציות מצד רשויות המס. הכללים יבשים ונוקשים וכדי להימנע ממצבים כאלו יש להבין ולנהל את הספרים באופן קפדני ועל פי ההנחיות.

כל עוסק צריך לדעת ולהבין, כבסיס, איך לנהל חשבונית מס, קבלה וספר הזמנות (אם נדרש) וכמובן דרישות ספיציפיות אחרות כאמור.

נדגיש כי הוראות ניהול ספרים קובעות כי **חובה להוציא קבלה מיד עם קבלת התמורה**. אי רישום תקבול במועד ולפי הכללים הנדרשים, עלול להביא לפסילת ספרי הנהלת החשבונות של העסק, ולהטלת סנקציות נוספות מצד רשויות המס.

16. שמירה על מערכת החשבונות

יש לשמור את מערכת החשבונות 7 שנים מתום שנת המס או 6 שנים מיום הגשת הדוח העל ההכנסה לאותה שנה, לפי המאוחר.

תיעוד ופנקסים אחרים, הזמנות, רישומים פנימיים, חוזים, פרוטקולים וכו', יש לשמור למשך 3 שנים לפחות מיום הגשת הדוח על ההכנסה לשנת המס, אליה הם מתייחסים.

נדגיש כי האמור הוא לעניין בדיקת רשות המסים בלבד, וייתכן כי לרשויות אחרות קיימות דרישות חוקיות אחרות.

פרק מספר 5

מיסוי רווחים הנובעים משוק ההון והשקעות אחרות

מבוא

בעקבות החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 הוגדלו שיעורי המס לגבי הכנסות משוק ההון (למעט מסלולי השקעה שאינם צמודים). ככלל, תחולת התיקונים נקבעה ל-1/1/2012 ואילך, כמפורט להלן:

א. מיסוי יחידים (למעט בעל מניות מהותי)

1. רווחי הון וריבית ריאליים

המס המוטל על רווח הון ריאלי, ריבית ריאלית ועל דיבידנד שבידי יחיד יהיה בשיעור של 25%, בין אם מקורו בנכס הנסחר בבורסה בישראל או בחו"ל, ובין אם אפיק ההשקעה מנוהל על ידי בנק או על ידי אחרים. (שיעור מס רווח הון כאמור, יחול רק לגבי נכסים שנרכשו החל מיום 1/1/2003 ואילך. לגבי נכסים שנרכשו לפני כן יחולק רווח ההון ליניארית, כך שעל החלק השייך לתקופה עד ה-31/12/2002 יחול מס שולי רגיל של היחיד, על החלק שמה-1/1/2003 ועד ה-31/12/2011 יחול מס של 20%, ומה-1/1/2012 ואילך יחול מס של 25%).

2. רווחי הון וריבית נומינליים

המס המוטל על ריבית הנובעת מנכסי השקעה שקליים נומינליים, שאינם צמודים למדד וכן על רווחי הון ממכירת אג"ח, נייר ערך ו/או מלווה שאינם צמודים למדד יהיה בשיעור של 15%.

(על אף האמור לעיל, יחולו שיעורי המס השולי של היחיד אם ההכנסה לעיל היא הכנסה מעסק לפי סעיף 2(1), אם נתבעו הוצאות מימון בגין הנכס עליו משולמת הריבית, וכן אם הריבית היא מקופ"ג וקה"ל לפני המועדים המקנים פטור או מס מופחת).

משמעות החוק במיסוי יחידים:

- אחידות בשיעור המס ללא הבחנה בין ני"ע בישראל לני"ע זרים, וללא הבחנה בין אפיקי השקעה המנוהלים על ידי מוסד בנקאי או אחר.
- העלאת שיעור המס המוטל על הכנסות מניירות ערך סחירים בבורסה ל-25%.

ב. בעל מניות מהותי

בעל מניות מהותי בחברה מוגדר כמי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר, ב-10% לפחות באחד או יותר מאמצעי השליטה בחברה כגון: זכות לרווחים, זכות למינוי דירקטורים, זכות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לחלק ביתרת נכסי החברה לאחר פירוקה, וכן הזכות להורות למי שלו זכות מהזכויות האמורות על הדרך להפעלת זכותו.

1. רווחים מדיבידנד ורווח ריאלי ממכירת ניירות ערך

שיעור המס על דיבידנד בידי בעל מניות מהותי מחברה שבהחזקתו ובגין רווח הון ריאלי ממכירת ניירות הערך שלה יהא בשיעור של 30% (לעומת 25% על בעל מניות רגיל).

2. רווחי הון וריבית נומינליים

רווחי הון ממכירת אג"ח, נייר ערך ו/או מלווה שאינם צמודים למדד יוטל מס בשיעור של 20% (לעומת 15% על בעל מניות רגיל). הריבית ששילמה לו החברה תחויב בשיעור המס השולי החל על הכנסותיו.

משמעות החוק למיסוי בעל מניות מהותי

- העלאה משמעותית של שיעור המס המוטל על הכנסות מניירות ערך סחירים בבורסה ל-30%, ובאפיקי השקעה נומינליים מ-10% ל-20%.
- על הריבית יוטל מס בשיעור המס השולי של בעל המניות.
- דיבידנד בידי חברה תושבת חוץ שהיא בעל מניות מהותי יחויב בשיעור מס של 30% (לעומת חברה שאינה בעל מניות מהותי).

ג. מיסוי חברות

1. הכנסות מרווחי הון, ריבית ודיבידנד

ככלל, שיעור המס על הכנסות מרווחי הון מריבית ודיבידנד (למעט דיבידנד מחברה תושבת ישראל) שבידי חברה יהיה שיעור מס החברות הרגיל כמפורט בפרק 3 לעיל.

עם זאת, בשנים 2006-2009, בהן שיעור מס החברות היה גבוה מ-25%, חל שיעור המס על רווחי הון (לרבות שבח) שהיה ערב התיקון בשיעור 25%.

שיעור מס זה חל רק לגבי נכסים שנרכשו החל מיום 1/1/2003 ואילך. לגבי נכסים שנרכשו לפני כן, יחולק רווח ההון באופן ליניארי - כך שעל החלק השייך לתקופה עד ה-31/12/2002 יחול מס חברות רגיל ועל השאר יחול מס בשיעור של 23%.

2. מכירת ניירות ערך סחירים

שיעור המס על רווח ממכירת ניירות ערך סחירים יהא שיעור מס החברות הרגיל.

אופן חישוב רווח ההון הריאלי ייעשה לפי הוראות חלק ה' לפקודת מס הכנסה.

משמעות החוק במיסוי חברות

- הכללת הכנסות מרווחי הון, ריבית ודיבידנד בידי חברה תחת שיעור מס החברות הרגיל.
- חברה תשלם, על פי רוב, מס על רווח ההון הריאלי ממימוש ניירות ערך סחירים בשיעור של 23%. לעניין קיזוז הפסדים, הכנסה זו תיחשב כהכנסה מרווח הון ולא כהכנסה מעסק.

ד. קיזוז הפסדים

1. כללי קיזוז הפסדי הון שנצברו החל משנת המס 2006

מבוא

הפסד הון לסוגיו השונים בידי יחיד או חברה, שגובש החל מיום 1 בינואר 2006, ניתן לקיזוז כנגד רווח הון ריאלי לפי העקרונות הקיימים (הקבועים בסעיף 92 לפקודה), בין אם ההפסד או הרווח נוצרו מנכס בחו"ל, לרבות נייר ערך הנסחר בחו"ל, ובין אם ההפסד או הרווח נוצרו מנכס בישראל, לרבות נייר ערך הנסחר בישראל. כמובן שעל מנת לגבש הפסד הון לצרכי מס יש לממש את נייר הערך בפועל.

סל אחד של רווחי הון

בוטלה שיטת הקיזוז המיוחדת לגבי הפסדים מניירות ערך נסחרים בבורסה, לפיה הקיזוז מתבצע בשיטת "מס כנגד מס", ולא של הפסד כנגד הכנסה.

החל משנת 2006, חל **סל אחד** של רווחי הון לעניין קיזוז הפסדים, ונקבע כי על הקיזוז להיערך במתכונת של הפסד כנגד הכנסה, למרות שעשויים להיות פערים בשיעורי המס החלים.

לפי שיטה זו, ניתן למשל, לקזז הפסד נייר ערך סחיר החייב במס בשיעור של 20% כנגד דיבידנד החייב בשיעור מס של 25%, בניסבות מסוימות.

קיזוז הפסד הון כנגד ריבית ודיבידנד

באופן כללי, ניתן לקזז הפסד הון שוטף מניירות ערך לסוגיהם השונים, גם כנגד הכנסות מדיבידנד (לרבות מדיבידנד רעיוני - חברת CFC ודיבידנד ממפעל מאושר) או מריבית, הנובעים מאותו נייר ערך שמומש.

כמו כן, ניתן לקזז הפסד הון כאמור גם כנגד הכנסות ריבית ודיבידנד שאינם נובעים מנייר הערך שמומש - בכפוף לכך שהמס על הריבית או הדיבידנד אינו עולה על 25%.

לפיכך, מי שמימש הפסד בבורסה, כדאי לו למשוך דיבידנד עד לגובה ההפסד מחברה שהוא בעל מניות בה (לא בעל מניות מהותי), ולחסוך את המס על הדיבידנד בשיעור של 25%.

האמור לעיל הינו בכפוף לכך שהפסד הון ממכירת נכס מחוץ לישראל ימשיך להיות מקוזז תחילה כנגד רווח הון ממכירת נכס מחוץ לישראל.

2. כללי קיזוז הפסדי הון שנצברו עד תום שנת המס 2005

יחיד וחברה שהיו מחוץ לתחולת חוק התיאומים

החל משנת 2007, מתאפשר קיזוז הפסד ריאלי מנייר ערך סחיר (לרבות נייר ערך זר) שנצבר לתום שנת המס 2005 כנגד רווח ממכירת כל נייר ערך וכנגד ריבית או דיבידנד מניירות ערך, ובלבד ששיעור המס החל עליהם אינו עולה על 20%.

הפסד כזה לא התאפשר בשנת המס 2006 והיה ניתן לקיזוז רק כנגד רווח מנייר ערך סחיר לפי שיטת הסלים.

חברה שהיתה בתחולת חוק התיאומים

יתרת הפסד ריאלי מניירות ערך סחירים שגובשה לתום שנת המס 2005, תקוזז רק כנגד רווח הון מניירות ערך סחירים בלבד בשנים הבאות, בבורסה בישראל או בחו"ל.

3. הבהרה כללית

- אין חובה לקזז הפסד עסקי, שוטף או מועבר, כנגד רווחי הון, ריבית ודיבידנד החייבים במס של עד (וכולל) 20% (כגון: רווח הון / שבח מקרקעין ממכירת נכס ותיק, רווחי הון / ריבית / דיבידנד שחייבים בידי יחידים בשיעור מס של עד 20%).
- אין הוראה מקבילה בסעיף 92 לפקודה הדנה בקיזוז הפסדי הון ולפיכך נראה כי קיימת חובת קיזוז הפסד הון גם כנגד רווח הון / שבח ממכירת נכס ותיק החייב במס מופחת.

תמצית שיעורי המס השונים לשנת 2018^(*):

שיעורי מס על ניירות ערך סחירים, רווחי הון, דיבידנד וריבית				
מקור	סוג	יחיד ⁽¹⁾	בעל מניות מהותי ⁽²⁾	חברה
רווח מני"ע, אג"ח ומלווה	צמודים	25%	30%	23%
	לא צמודים	15%	20%	23%
דיבידנד	חברה תושבת ישראל	25%	30%	פטור
	חברה שאינה תושבת ישראל	25%	30%	30%
ריבית	צמודה	20%	ל.ר.	23%
	לא צמודה	15%	ל.ר.	23%
רווח הון אחר		20% ⁽³⁾	25%	23% ⁽³⁾

(1) יחיד ויחיד שאינו בעל מניות מהותי.

(2) מי שמחזיק ב-10% או יותר מאמצעי השליטה בחברה.

(3) התפלגות שיעורי מס רווחי הון על נכסים הינה כלהלן:

שיעורי מס על רווחי הון		
מקור	יחיד	חברה
נכסים שנרכשו עד ליום 31/12/2002	רווח יחסי עד ליום 31/12/2002 - מס שולי.	רווח יחסי עד ליום 31/12/2002 - מס חברות.
	רווח יחסי החל מה- 1/1/2003 ועד ה- 31/12/2011 - 20%	רווח יחסי החל מיום 1/1/2003 - 25%
	רווח יחסי החל מה- 1/1/2012 ואילך - 25%	
נכסים שנרכשו החל מיום 1/1/2003	25%	23%

(*) מדובר בנתונים תמציתיים ובסיסיים בלבד, שאינם כוללים את כל המכשירים ואת החלוקה בין התקופות הקודמות.

מועד המפקד

31 בדצמבר הוא יום המאזן ותום שנת המס, לכן יש לערוך את מפקד המלאי לאותו תאריך. ניתן לפקוד את המלאי תוך חודש ימים לפני יום המאזן או תוך חודש ימים לאחריו, ובלבד שאם המפקד ייעשה יותר מעשרה ימים לפני יום המאזן או יותר מעשרה ימים לאחריו, יש להודיע על כך בכתב מראש לפקיד השומה.

אם מפקד המלאי לא ייערך ביום 31 בדצמבר (**חל ביום שני**), יש להיערך לרישום מדויק של כל הטובין הנכנסים והיוצאים מהעסק, בין מועד המפקד בפועל לבין תאריך המאזן ולערוך את התיאומים הנדרשים לקביעת המלאי לתאריך המאזן.

חובת ההודעה ועריכת התיאומים שלעיל אינה חלה אם מתקיימים 2 התנאים כלהלן:

א. רישום המלאי מתנהל בספר תנועת המלאי באופן המאפשר קביעת יתרות המלאי, כך שכל פריט בו נפקד לפחות אחת בשנה.

ב. נשלחה הודעה לפקיד שומה על בחירת שיטה זו עד תחילת שנת המס הבאה.

עריכת המפקד

יש להכין רשימות מלאי, שיקללו את כל הטובין שבבעלות העסק או ברשותו. טובין השייכים לאחרים ונמצאים ברשותו כגון טובין במשגור (קונסיגנציה), יירשמו בנפרד. כמו כן יש לערוך רשימת טובין שבבעלות העסק והנמצאים בתאריך המפקד אצל אחרים (כגון: סחורה שנשלחה לעיבוד וטובין במחסני ערובה).

הרשימות ייערכו לפי הקבוצות הבאות: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים וכדומה.

גיליונות הספירה יהיו ממוספרים מראש במספר עוקב, בראש כל גיליון יצוין תאריך המפקד ומקום אחסון הטובין. רצוי לערוך את הרשימה בשלושה עותקים לפחות.

הרשימות יכללו לפחות את הפרטים כלהלן:

א. תיאור הטובין באופן המאפשר זיהוי סוגם (תיאור פריט ומק"ט).

ב. מצב הטובין תוך זיהוי מצב תקינותם (מיושנים, מקולקלים, במחזור איטי, פסולת וכדומה).

ג. יחידת המדידה (ק"ג, מטרים, תריסרים וכדומה).

ד. הכמות (מספר היחידות כאמור לעיל).

חישוב שווי המלאי

את שווי המלאי ניתן לחשב במועד מאוחר יותר. אין לכלול בחישוב השווי, טובין שאינם שייכים לעסק (כגון טובין שנמכרו לפני תאריך המאזן וכו'), אך יש לכלול טובין הנמצאים ברשותם של אחרים והשייכים לעסק.

חישוב שווי המלאי ייעשה בדרך כלל על גבי גיליונות המפקד. אם החישוב נעשה שלא על גבי גיליונות המפקד המקוריים, יש לדאוג לסימון שיאפשר מעקב הדדי בין רשימות המפקד לבין רשימות השווי הסופיות.

השווי יחושב בדרך כלל לפי העלות (לא כולל מע"מ), אך במקרה של טובין שאינם תקינים או שמחיר מכירתם המשוער נמוך מהעלות, יחושב השווי לפי "ערך המימוש הנקי" (שווי שוק בניכוי הוצאות מכירה) והדבר יודגש ברשימה תוך ציון בסיס החישוב.

העלות תחושב לפי שיטת "FIFO" (ראשון נכנס ראשון יוצא) או לפי זיהוי ספציפי של מחיר קניית יחידת הסחורה.

רשימות המלאי יסוכמו בנפרד לפי קבוצות כגון: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים וכדומה.

שמירת הרשימות

רשימות המפקד המקוריות, מהוות חלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות ויש לשמור במשך שבע שנים מתום שנת המס, או שש שנים מיום הגשת הדו"ח על ההכנסה, כמאוחר שבהם. פקידי השומה נוהגים לדרוש לעיתים את רשימות מפקד המלאי זמן קצר לאחר תאריך המאזן. במקרים כאלה יש להמציא לפקיד השומה, מיד עם קבלת הדרישה, העתק אחד מרשימות המפקד המקוריות, מבלי להמתין לחישוב השווי.

פעולות בקשר לספירת המזומנים והמסרים לגביה

- להפקיד בבנק ביום האחרון לפעילות העסק או מיד לאחריו את כל יתרת הכספים הנמצאת בקופת העסק.
- להכין רשימה של כל השקים הדחויים והשטרות שימצאו בקופת העסק בסוף יום העסקים האחרון. הרשימה תכלול את הפרטים הבאים: מס' השיק או השטר, שם החותם, שם המסב האחרון, הבנק, מועד הפירעון וסכום השיק.
- להכין רשימות נפרדות של השקים לביטחון שניתנו או שנמסרו, שיקים לניכיון בבנק ושיקים שחזרו של חייבים.
- לערוך בתום יום ה-31/12/2018 ספירה של המזומנים הנמצאים בקופת העסק.